

4.

I det föregående ej upptagna institutioner,

i vilka stadsfullmäktige äga att utse ledamöter m. m.
eller som av staden understödjas.

Sf-
valda
leda-
möter.

Institutioner, i vilka stadsfullmäktige äga att utse ledamöter m. m.

(Av de under denna avdelning upptagna personer äro i regeln endast de, vilka blivitt tillsatta av stadsfullmäktige — ävensom, i förekommande fall de, som utsetts av kommunal nämnd — i nedanstående egenskaper upptagna i kalenderns personalavdelning.)

Riksdagens första kammare.

Förteckning m. m. se sid. 244 i samband med de för Stockholms stad utsedda ledamöterna av riksdagens andra kammare.

Taxeringsnämnderna.

Enligt kungl. förordning den 28 okt. 1910 om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering verkställes taxering av skattskyldigas inkomst och förmögenhet samt fast egendoms värde av taxerings- och prövningsnämnder. I Stockholm äger överståthållarämbetet att i november månad varje år bestämma antalet av de taxeringsnämnder, som där skola tillsättas och det distrikt, varje nämnd skall omfatta samt förordna ordförande och en ledamot. Övriga ledamöter jämte deras suppleanter skola utses av stadsfullmäktige före den 15 januari varje år.

Stockholm är enligt överståthållarämbetets kungörelse av den 28 nov. 1913 indelat i 24 taxeringsdistrikt. Taxeringsnämnderna bestå för 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 11, 13, 14, 15 och 16 distrikten av fyra ledamöter, för 5, 10, 12, 17, 18, 19, 20, 21, 22 och 24 distrikten av sex ledamöter samt för 23 distriktet av åtta ledamöter jämte lika många suppleanter. Enligt praxis är överståthållaren berättigad att deltaga i taxeringsnämndernas överläggningar, men ej i besluten.

Valet ägde rum den 8 jan. 1914.

1. distriktet

(omfattande 1. roten).

Ordförande.

Creutz, J. W., assuransdirektör.

Av överståthållarämbetet förordnad ledamot.

Wideen, E. O. E., uppboräskommissarie.

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

Bergström, J. A. T., körsnär; **Lundgren, A. I.**, grosshandlare; **Malmgren, O. W.**, grosshandlare; **Ohlsson, J. E.**, speccerihandlare.

Av stadsfullmäktige valda suppleanter.

Hellström, L. G., grosshandlare; **Petersson, C. Ch. V.**, apotekare; **Lagerström, Th.**, källarmästare; **Sjöberg, G. A.**, filare.

2. distriktet
(omfattande 2. roten).

Ordförande.

Carlson, G., kansliråd.

Av överståthållarämbetet förordnad ledamot.

Gilljam, A. W. T., uppboräskommissarie (se 3. distriktet).

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

Fagerberg, A. F., målarmästare; **Falk, H. A.**, handlande; **Lilja, S. A. J.**, direktör, stadsfullm.; **Åberg, H.**, grosshandlare.

Av stadsfullmäktige valda suppleanter.

Lallerstedt, C. H., redaktör; **Andersson, K. G.**, kolarbetarörman; **Sutthoff, J. C:son**, prakt. läkare; **Rosin, A. G.**, disponent.

3. distriktet
(omfattande 3. roten).

Ordförande.

Juhlin-Dannfelt, G. F. H. J., öerste.

Av överståthållarämbetet förordnad ledamot.

Gilljam, A. W. T., uppboräskommissarie (se 2. distriktet).

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

Blom, A. P. R., byggnadsingenjör; **Carlsson, C. A.**, maskinist; **Lennström, C. A.**, viktualiehandlare; **Seijmer, F. E. K.**, fabrikör.

Av stadsfullmäktige valda suppleanter.

Höglund, E. R. Fr., kamrer; **Törnberg, A. O. O:son**, banvakt; **Thulin, E. L.**, handlande; **Holmberg, C. R. A.**, viktualiehandlare.

4. distriktet
(omfattande 7. roten).

Ordförande.

Almer, N., bankkamrer.

*Av överståthållarämbetet
förordnad ledamot.*

Asplund, F. O., uppbördskommissarie.

*Av stadsfullmäktige valda
ledamöter.*

Brusewitz, P. V., grosshandlare; **Sifvert**, A. V., järnhandlare; **Sjunnesson**, N., andre polisintendent; **Skogberg**, E. P., kamrerare.

*Av stadsfullmäktige valda
suppleanter.*

Nilsson, A., flaggunderofficer; **Berghe**, A., prakt. läkare; **von Hofsten**, E. G. N., kamrerare; **Engdahl**, S. J., disponent.

5. distriktet

(omfattande 8. och 21. rotarna).

Ordförande.

Wassberg, A., överlärare.

*Av överståthållarämbetet
förordnad ledamot.*

Linck, S. M., uppbördskommissarie.

*Av stadsfullmäktige valda
ledamöter.*

Althin, N. P., byggmästare; **Cederlund**, J. A., direktör; **Hjort**, C. A., kontorschef; **Josephson**, G. M., handlande; **Lindberg**, A. W., kamrerare; **Åberg**, A. N:son, möbelsnickare.

*Av stadsfullmäktige valda
suppleanter.*

Edén, L. A., f. d. överlärare; **Dahl**, J. A., smed; **Sahlholm**, P. T., kaféidkare; **Vigren**, O. R., mek. arbetare; **Drewes**, B. P. F., fabrikör; **Hagman**, O. E., måleriarbetare.

6. distriktet

(omfattande 5. roten).

Ordförande.

Grape, A. E., sekreterare.

*Av överståthållarämbetet
förordnad ledamot.*

Carlsson, C. E., uppbördskommissarie (se 7. distriktet).

*Av stadsfullmäktige valda
ledamöter.*

Almqvist, A. K. V., notarie i järnvägsstyrelsen; **Kämpe**, K. A., byggnadssnickare; **Ljungberg**, C. A. H., byggmästare; **Stockman**, G., bankdirektör, stadsfullm.

*Av stadsfullmäktige valda
suppleanter.*

Alve, G. E., amanuens; **Lundin**, A., skröddare; **Jönsson**, P., snickarmästare; **Juhlin-Dannfelt**, C. G., vice auditör, stadsfullm.

7. distriktet

(omfattande 18. roten).

Ordförande.

Falk, C. Th., fil. d.r., f. d. läroverksadjunkt.

*Av överståthållarämbetet
förordnad ledamot.*

Carlsson, C. E., uppbördskommissarie (se 6. distriktet).

*Av stadsfullmäktige valda
ledamöter.*

Klint, J. A., fabrikör; **Rudner**, A. E., möbelsnickare; **Sandberg**, J. A., byggmästare; **Sjölander**, C. J., vice häradshövding.

*Av stadsfullmäktige valda
suppleanter.*

Åkerblad, I., målarmästare; **Mattson**, D., möbelsnickare; **Eriksson**, C. F., byggmästare; **Kjerrström**, S. H., avdelningschef.

8. distriktet

(omfattande 6. roten).

Ordförande.

von Friesen, Fr. Hj., revisor.

*Av överståthållarämbetet
förordnad ledamot.*

Wingårdh, S., uppbördskommissarie (se 9. distriktet).

*Av stadsfullmäktige valda
ledamöter.*

Björklund, S. S:son, snickare; **Edblom**, J. R., byggmästare; **Liljeroth**, A. P., vagnmakare; **Lindberg**, G. E., hamnfogdeinspektör.

*Av stadsfullmäktige valda
suppleanter.*

Andersson, A. A., verkmästare; **Carlsson**, J. P., direktör; **Sellberg**, A. Z. L., äkare; **Edström**, E. O., specierhandlare.

9. distriktet

(omfattande 22. roten).

Ordförande.

Törnebladh, C. G. H., jur. kand.

*Av överståthållarämbetet
förordnad ledamot.*

Wingårdh, S., uppbördskommissarie (se 8. distriktet).

**Sf.
valda
leda-
möter.**

**Sf-
valda
leda-
möter.**

*Av stadsfullmäktige valda
ledamöter.*

Alexanderson, G. A. H., bankdirektör; **Fegth, J.**
P., bruksägare; **Hallström, K. L. F.**, snickare;
Olsson, A. A., byggnadsingenjör.

*Av stadsfullmäktige valda
suppleanter.*

Edling, H. M., jur. kand., hovrättsråd; **Ekman,**
J. E., fabriksidkare; **Kullin, L. J.**, snickeri-
arbetare; **Heimbürger, Hj.**, ingenjör.

10. distriktet

(omfattande 27. och 30. rotarna).

Ordförande.

Lilliesköld, E. J. K., jur. kand.

*Av överståthållarämbetet
förordnad ledamot.*

Hagelin, F. W., uppborrdskommissarie.

*Av stadsfullmäktige valda
ledamöter.*

Carstensen, K. A., förste postexpeditör; **Kjellström,**
S. O., direktör; **Lindberg, C. A.**, fabrikör; **Odin,**
S. J., handlande; **Olsson, O.**, byggnadsverk-
mästare; **Rundstedt, Ph.**, ingenjör.

*Av stadsfullmäktige valda
suppleanter.*

Engzell, J. A., grosshandlare; **Lindén, K. J. V.**,
ingenjör; **Eriksson, C. G.**, fastighetsägare; **Lind-
qvist, A. A.**, handlande; **Bengtsson, A.**, kassör;
Sjöman, E. F., grosshandlare.

11. distriktet

(omfattande 26. roten).

Ordförande.

Stenberg, J. G. L. Ch., revisionskommissarie.

*Av överståthållarämbetet
förordnad ledamot.*

Whitlock, A. Hj., tf. uppborrdskommissarie.

*Av stadsfullmäktige valda
ledamöter.*

Lindell, P. A., byggmästare; **Springer, A. H.**,
assuradör; **Söder, K. J.**, ombudsman; **Ting-
ström, C. L.**, xylograf.

*Av stadsfullmäktige valda
suppleanter.*

Lovén, G. L., fil. kand., bageriidkare; **Lindskog,**
H. F., revisor; **Westin, C. G.**, snickeriarbetare;
Forsström, G. M. V., skorstensfejarmästare.

12. distriktet

(omfattande 9. och 28. rotarna).

Ordförande.

Björck, J. E., vice häradshövding.

*Av överståthållarämbetet
förordnad ledamot.*

Drakenberg, G. A., uppborrdskommissarie.

*Av stadsfullmäktige valda
ledamöter.*

Branzell, A., överlärare; **Grundström, J.**, bankir;
Hafström, G. A. E., köpman; **Johansson, N. J.**
A., byggmästare; **Larsson, L. O.**, cementarbe-
tare; **Lundeberg, K. W.**, bruksägare.

*Av stadsfullmäktige valda
suppleanter.*

Helldorff, E., målarmästare; **Borg, O. T.**, kam-
rerare; **Ringholm, K. E.**, fabrikör, stadsfullm.;
Svensson, C. J., byggmästare; **Andersson, B. E.**,
kranmaskinist; **Leuhusen, O. E.**, frih., f. d.
ryttmästare.

13. distriktet

(omfattande 10. roten).

Ordförande.

Dickson, Ch. R., jur. kand.

*Av överståthållarämbetet
förordnad ledamot.*

Lundström, J. G. M., uppborrdskommissarie (se
14. distriktet).

*Av stadsfullmäktige valda
ledamöter.*

Bergsten, N. E., byråchef; **Borge, O. F.**, fil. d.r.;
Rooth, C. H., kassör; **Österlöf, O.**, byggmäs-
tare.

*Av stadsfullmäktige valda
suppleanter.*

Kroplien, J. L. T., kapten; **Lönnqvist, I. P.**, bygg-
nadsverkmästare; **Bovin, K. A.**, bankdirektör;
Andersson, F., direktör.

14. distriktet

(omfattande 11. roten).

Ordförande.

Ekman, A., krigsråd.

*Av överståthållarämbetet
förordnad ledamot.*

Lundström, J. G. M., uppborrdskommissarie (se
13. distriktet).

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

Andersson, O., filare; Bergström, O. W., kapten; Pettersson, J. A., f. d. vinhandlare; Storck, C. A., f. d. bankdirektör.

Av stadsfullmäktige valda suppleanter.

Olofson, K. G., bokbindare; Nilsson, P. G., ombudsman; Uggla, E. A. son, kapten; Thorelli, S. E., direktör.

15. distriktet

(omfattande 20. roten).

Ordförande.

Poignant, J. A., major.

Av överståthållarämbetet förordnad ledamot.

Lindström, R. V., uppboräskommissarie (se 16. distriktet).

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

Bengtsson, R., byggmästare; Carlson, L. Fr., grosshandlare; Lundroth, E., arkitekt; Palmqvist, L., byggnadssnickare.

Av stadsfullmäktige valda suppleanter.

Löfgren, J. H., tryckeriföreståndare; Nyman, C. G. G., handlande; Nordström, G., agent; Vängberg, J., snickare.

16. distriktet

(omfattande 24. roten).

Ordförande.

Zethelius, E. G., f. d. kanslissekreterare.

Av överståthållarämbetet förordnad ledamot.

Lindström, R. V., uppboräskommissarie (se 15. distriktet).

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

Hoffsten, E. T., ingenjör; Indebetou, C. D. G., direktör; Konradson, A. F., arbetsförman; Reichenberg, O. A. H., ombudsman.

Av stadsfullmäktige valda suppleanter.

Terberger, Th. A., fabrikör; Salwén, E. R., kapten; Hedman, C. E., snickeriarbetare; Waldén, P. W., grosshandlare.

17. distriktet

(omfattande 15. och 16. rotarna).

Ordförande.

Åkerman, G. A., jur. kand.

Av överståthållarämbetet förordnad ledamot.

Giertha, J. K. B., uppboräskommissarie.

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

Berggren, A. E., grosshandlare; Blomdahl, P. A., byggmästare; Eklund, A. R. G., grosshandlare; Simonsson, O. F., disponent; Sjöberg, G. A., bokbinderiarbetare; Wassén, C., disponent, stadsfullm.

Av stadsfullmäktige valda suppleanter.

Björklund, M., grosshandlare; Jernberg, B. K. K., byggmästare; Borgenstierna, C. E. B. S., köpman; Rönnow, A., direktör, stadsfullm.; Larsson, G. A., hamnarbetare; Berglind, K. E. F., viktualiehandlare.

18. distriktet

(omfattande 19. och 31. rotarna).

Ordförande.

Tengroth, B. M., auktionsdirektör.

Av överståthållarämbetet förordnad ledamot.

Svenson, E., uppboräskommissarie.

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

Engström, C. J., järnsvarvare; Ericsson, A. W., kamrerare; Ericsson, C. Th., handlande; Göransson, Th. W., handlande; Nordwall, B. I. S., kamrerare; Stålfors, G. B. L. son, f. d. kapten.

Av stadsfullmäktige valda suppleanter.

Eriksson, E. V., kopparslagarförman; Andersson, G., öververkmästare; Wickberg, Th. W., tullvaktmästare, stadsfullm.; Lindqvist, O. S., handlande; Blomdahl, K. E., byggmästare; Witzén, Hj. L., handlande.

19. distriktet

(omfattande 12. och 13. rotarna).

Ordförande.

Petersson, L. J., rådman, stadsfullm.

Av överståthållarämbetet förordnad ledamot.

Svensson, L. R., uppboräskommissarie.

Sf-
valda
leda-
möter.

**Sf-
valda
leda-
möter.**

*Av stadsfullmäktige valda
ledamöter.*

Backman, C. A., disponent; **Beskow**, E. G., ingenjör; **Binnkvist**, F. O., hamnarbetarförman; **Edkvist**, C. J., arbetsförman, stadsfullm.; **Larsson**, G., byggmästare; **Söderström**, A. F., skeppsstuvare.

*Av stadsfullmäktige valda
suppleanter.*

Ekwall, N. J. A., skräddarmästare; **Hallgren**, L. G., järnhandlare; **Hasselqvist**, J. J:son, handlande; **Wickberg**, O. S., tullvaktmästare, **Westin**, Hj., förste aktuarie; **Andrén**, J. C., handlande.

20. distriktet

(omfattande 14. och 25. rotarna).

Ordförande.

Rosenblad, C. J. E., överste.

*Av överståthållarämbetet
förordnad ledamot.*

Edgren, C. F., uppborrdskommissarie.

*Av stadsfullmäktige valda
ledamöter.*

Blomberg, A. W., grosshandlare; **Forsberg**, E. V., kamrer, stadsfullm.; **Friberg**, K. A., verk-mästare; **Jonsson**, O. P., handlande; **Samuelsson**, G. A., vagnmakare; **Thunell**, J. W., byggmästare.

*Av stadsfullmäktige valda
suppleanter.*

Hanner, K. A., civilingenjör, stadsfullm.; **Gard**, A. F., advokat; **Gustafson**, K. G., gårdsoförmän; **Hedberg**, J. A., gjutare; **Hellström**, J. S., kamrerare; **Olsson**, H. P., byggnadsingenjör.

21. distriktet

(omfattande 4. och 17. rotarna).

Ordförande.

Hillfors, A. J., sekreterare.

*Av överståthållarämbetet
förordnad ledamot.*

Tägtström, C. I. A., uppborrdskommissarie.

*Av stadsfullmäktige valda
ledamöter.*

Fischer, J. G. A., expeditjonsföreståndare; **Karlsson**, A. F., järnarbetare; **Olson**, G., handlande; **Olsson**, N. M., skomakeriiddkare; **Schreuder**, F., fabriksiddkare; **Staf**, O. L., kakelugnsmakare-mästare.

*Av stadsfullmäktige valda
suppleanter.*

Gudheim, E., R., kassör; **Hansson**, E., byggmäs-tare, stadsfullm.; **Griberg**, K. A. D., bokhand-lare; **Olsson**, G. Hj., förtennare; **Zetterlund**, A. V., syssloman; **Nyberg**, G. R., verk-mästare.

22. distriktet

(omfattande 23. och 29. rotarna).

Ordförande.

Hellsten, F. W., syssloman.

*Av överståthållarämbetet
förordnad ledamot.*

Lamby, B. A., uppborrdskommissarie.

*Av stadsfullmäktige valda
ledamöter.*

Andersson, G., järnarbetare; **Björkman**, Aug., ur-makare; **Jonasson**, C. E., fastighetsägare; **Lind-dahl**, C. J. F., skorstensfejarmästare; **Ljung-berg**, K., kassör; **Sjöholm**, G. E., grosshand-lare.

*Av stadsfullmäktige valda
suppleanter.*

Lundin, K. F., maskinist; **Isaksson**, G. A., fabri-kör; **Friberg**, G. L., fastighetsägare; **Skjölde-brand**, K. A., intendent; **Andersson**, K. G., filare; **Seedoff**, A. M. A., fabriksförvaltare.

23. distriktet

(omfattande förutvarande 33. roten).

Ordförande.

Edström, F. T., direktör.

*Av överståthållarämbetet
förordnad ledamot.*

Friberg, A. R., tf. uppborrdskommissarie (se 24. distriktet).

*Av stadsfullmäktige valda
ledamöter.*

Hallqvist, V., uppborrdsmän; **Johansson**, L., in-spektor; **Johansson**, O. L., brädgårdsarbetare; **Kling**, F. A., snickare; **Lagerbjelke**, J. G., greve, sekreterare, stadsfullm.; **Nauckhoff**, S., ingen-jör; **Sandberg**, T. W., handlande; **Wallin**, J. A., uppborrdsmän.

*Av stadsfullmäktige valda
suppleanter.*

Höokenberg, A. P. W., filarmästare; **Söderberg**, N. E., trädgårdsmästare; **Sjöholm**, J., verkstads-arbetare; **Johansson**, K. A., snickare; **Mellin**,

A. H., lantbrukare; **Gentele**, E. disponent; **Andersson**, K. A., arbetare; **Blomqvist**, S. E. G., mekaniker.

24. distriktet
(omfattande 32. roten).

Ordförande.

Carlson, A. G., ingenjör.

*Av överståthållarämbetet
förordnad ledamot.*

Friberg, A. R., tf. uppboreskommisarie (se 23. distriktet).

*Av stadsfullmäktige valda
ledamöter.*

Eriksson, C. E., auktionsvaktmästare; **Gustafsson**, C. J., fastighetsägare; **Kjellqvist**, C. J., arrendator; **Lindblad**, J. G., arrendator; **Magnusson**, E., förtroendemän; **Rydén**, O. E., uppboresman.

*Av stadsfullmäktige valda
suppleanter.*

Blom, G. N., ingenjör; **Svensson**, J., fastighetsägare; **Björkman**, C. O., försäljningsombud; **Andersson**, E. G., kamrerare; **Lantz**, V. G. G:son, tullvaktmästare; **Lundberg**, F. W., åkare.

Prövningsnämnden.

Såsom klagoinstanst för taxeringsnämndens uppskattningar, fungerar prövningsnämnden, till vilken överståthållarämbetet utser ledamöter bland därtill av taxeringsnämnderna föreslagna personer. Ordförande är överståthållaren.

Ordförande.

Överståthållaren.

Ledamöter.

Val till ledamöter i prövningsnämnden förrättas ej förrän taxeringsnämnderna avslutat sin verksamhet, d. v. s. i mitten av juni månad.

Pensionsnämnderna.

Tanken att genom försäkring i någon form skapa de mindre bemedlade en sorgfri ålderdom på annan väg än genom fattigvården började redan vid 1800-talets ingång framföras i den svenska riksdagen. Den modärna socialförsäkringens historia i vårt land börjar dock först med Adolf Hedins år 1884 väckta förslag om ålderdomsförsäkring åt arbetare. Samma år tillsattes den s. k. »*äldre arbetareförsäkringskommittén*», som år 1889 var färdig med sitt förslag om obligatorisk ålderdomsförsäkring för varje svensk undersäte. Förslaget framlades aldrig för riksdagen. I stället tillsatte kungl. maj:t 1891 den s. k. »*nya arbetareförsäkringskommittén*». Dess

förslag, som var uppgjort efter tysk förebild och avsåg endast lönearbetare, blev icke antaget av riksdagen, som emellertid samtidigt beslöt avsättande av en fond till ålderdomspensionering. Dylig avsättning har sedan skett årligen och den s. k. *arbetareförsäkringsfonden* beräknas 1914 uppgå till nära 36 millioner. År 1907 tillsattes den s. k. »*ålderdomsförsäkringskommittén*», som år 1912 avgav sitt betänkande. Vid 1913 års riksdag vann frågan slutligen en lösning genom antagandet av lagen om allmän pensionsförsäkring, i det väsentliga byggd på ålderdomsförsäkringskommitténs förslag.

Lagen den 30 juni 1913 ang. allmän pensionsförsäkring stadgar, att en var svensk man och kvinna skall såsom regel genom erläggande av årliga pensionsavgifter och med bidrag av allmänna medel försäkras till erhållande av pension. Försäkringen, som sålunda avser hela befolkningen, ej endast arbetare, bekostas dels av allmänna medel dels av avgifter från de försäkrade. De senare utgå årligen dels med en *grundavgift* å tre kronor av varje arbetsför person fr. o. m. det år, under vilket han fyller 16 t. o. m. det, under vilket han fyller 66 år, dels med en *tilläggsavgift*, beroende på vederbörandes inkomst. För inkomst av 500—799 kr. utgår den senare avgiften med två kr., för inkomst av 800—1,199 kr. med fem och för inkomst av 1,200 kr. och däröver med tio kr. Undantagna från avgiftsplikt äro vissa statstjänstemän, varjämte kungl. maj:t kan meddela undantag även för andra, för vilkas pensionering på annat sätt är sörgt. Grundavgifterna uppbäras av kommunerna, som äro ansvariga för beloppens inbetalande till pensionsfonden, de övriga som regel i samband med kronoutskylderna.

Pensionen utbetalas vid fyllda 67 år, eller vid därforinnan inträffad varaktigt oförmåga till arbete, genom postverket och utgöres dels av en för varje försäkrad utgående *avgiftspension* — för man 30 % och för kvinna 24 % av pensionsavgifternas sammanlagda belopp — dels i vissa fall av *pensionstillägg*, nämligen för pensionstagare, som är till arbete varaktigt oförmögen och vilkens årsinkomst icke uppgår till för man 300 och för kvinna 280 kr.

Pensionstillägget uppgår till högst 150 kr. för man och 140 för kvinna men minskas alltefter vederbörandes inkomst enligt vissa i lagen stadgade grunder. Pensionstillägget, som på grund av ändrade ekonomiska förhållanden, bedrägligt förfarande, försummade avgifter etc. kan ändras till sitt belopp eller indragas, höjes med 0.08 % för varje krona av till fullo erlagda avgifter. Kostnaden för pensionstilläggen bestridas till $\frac{3}{4}$ av staten och till $\frac{1}{4}$ av landsting och kommuner.

Den, som vid 15 års ålder redan är varaktigt arbetsoförmögen ävensom den, som senare bliver det, men för vilken pensionsavgifter icke erlagts, är berättigad till *understöd* enligt för pensionstillägg gällande grunder.

Sf-
valda
leda-
möter.

Sf-
valda
leda-
möter.

En del övergångsstadganden i lagen inskränka här ovan angivna pensions- och understödsbelopp för de närmaste åren.

En var äger dessutom rätt att erhålla försäkring genom *frivilliga* avgifter (högst trettio kronor per år). Pensionen, vartill det allmänna bidrar, beräknas efter försäkringstekniska grunder och utgår oberoende av avgift- och tilläggs-pension vid 67 års ålder eller därförinnan inträffad arbetsförmågenhet. Pensionens belopp räknas till för man $1\frac{1}{2}$ och för kvinna $1\frac{1}{4}$ % för år av varje erlagd avgift.

Folkpensioneringens förvaltningsorgan utgöras dels av ett statens ämbetsverk, *pensionsstyrelsen*, dels av kommunala *pensionsnämnder*. I varje kommun skall finnas en pensionsnämnd, men kan kommun delas i flera pensionsdistrikt med var sin nämnd. Ordförande och dennes suppleant utses av vederbörande konungens befallningshavande för fyra år, ledamöterna, till antalet högst sex, utses i stad av stadsfullmäktige, likaledes för fyra år (hälften avgår vartannat år). Därför äger pensionsstyrelsen utse ombud hos nämnderna samt vissa instruktionsombud. Valbar till ordförande och ledamot i pensionsnämnd är en var inom kommunen boende man och kvinna, som uppnått myndig ålder, är i besittning av medborgerligt förtröende och råder över sig och sitt gods (kommunal rösträtt är således ej nödvändig förutsättning). Ledamöterna kunna av kommunen tillerkännas arvode med högst 4 kr. per sammanträde. Pensionsnämnd tillkommer att i första hand pröva pensionsansökningarna och besluta, huruvida sökande äger rätt till pension, och bestämma storleken av den årsinkomst, som skall läggas till grund för eventuellt pensionstilläggs belopp. Själva pensionsbeloppet uträknas av pensionsstyrelsen, som utfärdar pensionsbrev. Pensionsnämnds beslut får överklagas inom trettio dagar hos pensionsstyrelsen. Dess beslut åter kan icke överklagas av enskild men väl av justitiekanslern, kommun och pensionsnämnds ordförande hos regeringsrätten.

Stadsfullmäktige beslöt den 29 sept. 1913, att staden skulle delas i 30 pensionsdistrikt med sex ledamöter och lika många suppleanter i varje distrikt och att ledamöterna skulle erhålla ett arvode av 4 kr. per sammanträde. Överståthållarämbetet utsåg därefter den 2 okt. ordförandena med resp. suppleanter, varefter stadsfullmäktige den 20 i samma månad utsåg nämndernas ledamöter och suppleanter. Kompletteringsval skedde den 1 dec. s. å. samt den 16 februari och 16 mars 1914. Pensionsstyrelsens instruktionsombud utsågos den 1 nov. 1913; några ytterligare ombud hos de särskilda nämnderna hava icke i Stockholm förordnats.

1. distriktet

(omfattande 1. roten.)

Ordförande.

Creutz, J. W., assurancesdirektör. Mottagning:

St. Nygatan 3 (ing. fr. St. Gråmunkegränd, St., tisdagar 6—8 e. m.

Suppleant för ordförande.

Lund, C. J., skrädderiidkare, stadsfullm.

Ledamöter.

Berglund, J. E., bankassör, stadsfullm.; *Bergström, J. A. T., körsnär; Jordman, E., övermaskinist; *Lundgren, A. I., grosshandlare; *Sjöberg, G. A., filare; Törnblom, R. L., revisor.

Suppleanter.

Eklund, J. M., målarmästare; *Murray, A. M. (Alma), folkskollärarinna; Ohlsson, J. E., specierhandlare; *Pettersson, L. K., hamnarbetare; *Thörnkvist, K. E., ombudsman; Tobiasson, S. E., underofficer.

2. distriktet

(omfattande 2. och 3. rotarna.)

Ordförande.

af Klintberg, Gertrud M. K., fröken, föreståndarinna. Mottagning: Klara församlingshus, Brunkebergsgatan 10, C., måndagar 9—10 f. m., onsdagar 6—8 e. m.

Suppleant för ordförande.

Bokander, H. G. E., pastorsadjunkt.

Ledamöter.

Blom, A. P. R., byggnadsingenjör; *Bratt, K. G. A., bokbindare; Carlsson, C. A., maskinist; *Jonsson, K. V. K., bokbindare; *Laurent, f. Bergstrand, Lilly J. C., fru; Nyholm, H., direktör.

Suppleanter.

Andersson, K. G., kolarbetareförmän; *Behm, K. S., prakt. läkare; Blom, C. J. son, maskinist; *Ericzén, G. H. A., metallgjutare; *Jonsson, A. E. N., bokbindare; Rosin, A. G., disponent.

3. distriktet

(omfattande 7. roten.)

Ordförande.

Törnebladh, C. G. H., jur. kand., kanslist. Mottagning: Jakobs folkskola, Brunnsgatan 11, C., måndagar och torsdagar 4—5 e. m.

Suppleant för ordförande.

Lundberg, M. Mathilda, prakt. läkare.

* betyder att vederbörande skall avgå vid slutet av år 1915.

Ledamöter.

Carlsson, J. A., måleriarbetare; ***Hagelin**, G. L., bokbindare; **Hellman**, J. A., hamnfogde; ***Lindholm**, H. G., kyrkoherde; ***Sifvert**, A. V., järnhandlare; **Svensson**, Dagmar J., fröken, direktör.

Suppleanter.

***Jonson**, Agnes A., kontorist; **Petersson**, f. **Johansson**, Anna L., damskräddare; **Schumacher**, G. V., direktör; ***Sundqvist**, Alma M. K., prakt. läkare; ***Söderbaum**, J. H., kapten; **Vidén**, K. L. A:son, poliskonstapel.

4. distriktet

(omfattande 8. roten.)

Ordförande.

Lignell, E., komminister. Mottagning: Johannes pastorsexp., Kammakaregatan 12, Va, torsdag 8,30—9,30 f. m.

Suppleant för ordförande.

Cederlund, J. A., direktör (se nedan).

Ledamöter.

Bergstrand, K. H., e. o. kontorsskrivare; ***Cederlund**, J. A., direktör (se ovan); **Hesselgren**, A. V., stadsrevisor; ***Lindgren**, K. J. O:son snickare; ***Lundkvist**, F., järnarbetare; **Stäel von Holstein**, H. H. E. (Nora), fröken.

Suppleanter.

Gustafsson, A. E., montör; ***Kylberg**, Fr. V., brandlöjtnant; **Moberg**, A., löjtnant; ***Sahlholm**, G. L. S. P., snickarmästare; ***Thörnberg**, A., montör; **Vigren**, O. R., mekanisk arbetare.

5. distriktet

(omfattande 21. roten.)

Ordförande.

Wassberg, A., överlärare. Mottagning: Johannes folkskola, Roslagsgatan 53, Va., lördagar 1,30—2,30 e. m.

Suppleant för ordförande.

Alfvén, K. A., prakt. läkare.

Ledamöter.

Andersson, Hedda A., prakt. läkare; ***Bergstrand**, C. P., förrädsförvaltare; ***Dahl**, J. A., smed; **Hjört**, C. A., kontorschef; ***Ljungström**, A. G., jur. kand., sekreterare; **Åberg**, A. N:son, möbelsnickare.

Suppleanter.

Albihn, K. J. A., ingenjör; ***Eklund**, K., försäkringstjänsteman; **Eriksson**, E. J. G., montör; ***Hoffsten**, C. D., bokförläggare; ***Noring**, A. L., pianoarbetare; **Söderström**, A. K. J., banktjänsteman.

6. distriktet

(omfattande 5. roten.)

Ordförande.

Tengstrand, I. E. O., byrådirektör. Mottagning: Uppbördslokalen, Tegnérsgatan 29, Va., onsdagar 3,45—4,45 e. m.

Suppleant för ordförande.

Strömberg, C. J., direktör.

Ledamöter.

Eneman, O. F. L., järnvägstjänsteman; **Engström**, f. **Karlson**, A. E. (Elin), fru, kontorsbiträde; ***Kämpe**, K. A., byggnadsnickare; ***Linge**, K. J. A:son, fil. lic., folkskollärare; ***Nilsson**, J. P., sekreterare; **Sundström**, Ing-rid, fröken.

Suppleanter.

Bergsten, K. P., tjänsteman i järnvägsstyrelsen; **Giertha**, J. B. S., frih., roteman; ***Julin**, Kjerstin, assistent; ***Landelius**, C. E., skoarbetare; **Lundin**, A., skräddare; ***Sjöberg**, K. M., apotekare.

7. distriktet

(omfattande 18. roten.)

Ordförande.

Grönfors, G. B. V., direktör. Mottagning: Adolf Fredriks församlingshus, Holländaregatan 16, Va., tisdagar 4—5 e. m.

Suppleant för ordförande.

Hindersson, A. Fr., grosshandlare.

Ledamöter.

Asproth, J. K., aktuarie; ***Höglund**, J. A., polis-konstapel; **Karlsson**, f. **Hundertmark**, Hulda, fru; ***Lundgren**, A., lagerarbetare; ***Rudner**, A. E., möbelsnickare; **Thärén**, C. G. A:son, uppborädsman.

Suppleanter.

Gustafsson, A. E., rörlärd; ***Liljenstolpe**, Eva Ch. V., fröken; **af Klintberg**, B. Hj. A., vice

Sf-
valda
leda-
möter.

Sf-
valda
leda-
möter.

auditör; ***von Matérn**, H., prakt. läkare; ***Mattson**, D. möbelsnickare; **Rosenberg**, Signe S., fröken.

8. distriktet

(omfattande 6. roten.)

Ordförande.

Lindberg, G. E., hamnfogdeinspektör. Mottagning: Skolhuset, Norrtullsgatan 18 (lärarermottagning), Va., måndagar 7—8,30 e. m.

Suppleant för ordförande.

Ceder, A., underinspektör, stadsfullm.

Ledamöter.

Carlsson, J. P., direktör; ***Dahnberg**, J. T., polisöverkonstapel; **Gustafsson**, f. Pettersson, Ruth V. M., fru; ***Liander**, M. E., grosshandlare; ***Löfgren**, A., sekreterare; **Rosenius**, P., instrumentmakare.

Suppleanter.

Bergman, A. R., arkitekt; ***Björklund**, S. S:son, snickare; **Persson**, B. J., byggnadssnickare; ***Stael von Holstein**, C. Mathilda, fröken, sekreterare och ombudsman i lantegendomsnämnden; ***Sundström**, f. Nygren, Karin V. G., fru; **Willgren**, C. G., t. f. kammarskrivare.

9. distriktet

(omfattande 22. roten.)

Ordförande.

Feght, J. P., bruksägare. Mottagning: folkskolan, Norrtullsgatan 18, måndagar 7—8 e. m.

Suppleant för ordförande.

Carlson, M. N., fil. dr, läroverksadjunkt.

Ledamöter.

Björk, E. W., förste postexpeditör; ***Hallström**, K. L. F., snickare; **Holmgren**, Karin H. Fjällbäck, fru; ***Ljung**, J. A., prakt. läkare; ***Weidenhielm**, C. A., syssloman; **Östlund**, f. Lundgren, Agda M., fru.

Suppleanter.

Arvidsson, C. F., målarmästare; ***Booberg**, E. Therese, folkskollärarinna; **Falk**, C. J., järnarbetare; ***Kullin**, L. J., snickeriarbetare; ***Wikland**, E. M., fältintendent; **Ödman**, G. M. V. A., försäkrings tjänsteman.

10. distriktet

(omfattande 27. roten.)

Ordförande.

Larsson, O. E., folkskollärare, stadsfullm. Mottagning: Adolf Fredriks folkskola, Tegnérgatan 44, uppgång C, vän. II, sal nr 12, Va., tisdagar 7—9 e. m.

Suppleant för ordförande.

Jacobson, T. A., tf. intendent.

Ledamöter.

Anderberg, Eva E., kontorist; ***Eriksson**, E. G. E., kontorsbiträde; **Hoffsten**, C. Fr., magasinshövaltare; ***Högberg**, K. G., marinintendent; ***Odin**, S. J., handlande; **Rytterling**, A. G., tapetserare.

Suppleanter.

Erdmann, N. A., jur. kand., banktjänsteman; ***Gustafsson**, J. G., snickare; **Hansson**, f. Hedström, Anna-Lisa M., fru; ***Nilsson**, C. L., disponent; ***Wallin**, C. E. J:son, ombudsman; **Wallin**, H. E., kassör.

11. distriktet

(omfattande 30. roten.)

Ordförande.

Andersson, J. T., byråchef. Mottagning: Uppbördslokalen, Tegnérgatan 3, Va., onsdagar 8,30—9,30 f. m.

Suppleant för ordförande.

Dehlgren, S. F., kapten.

Ledamöter.

Asklund, S. J., köpman; ***Bengtsson**, A., kassör; **Hagström**, J. Fr., vinhandlare; **Hallström**, f. Peterson, Anne Marie, rektorska; ***Karlén**, O. J., möbelsnickare; ***Petersson**, G. A., skräddare.

Suppleanter.

Bergholtz, C. O., poliskonstapel; **Kampf**, A. F., snickare; ***Linders**, A., byggmästare; ***Robbert**, J. E. V., byggnadsingenjör; ***Sandqvist**, O. F., redaktör; **Tengdahl**, f. Erwall, Alma M., fru.

12. distriktet

(omfattande 26. roten.)

Ordförande.

Stenberg, J. G. L. Ch., revisionskommisarie. Mottagning: Uppbördslokalen, Observatorieplan 1, n. b., Va., fredagar 9—10 f. m.

Suppleant för ordförande.

Weidenhayn, P. A., banktjänsteman.

Ledamöter.

Bengtsson, S., snickeriförman; **Forsell**, J. A. Sson, expeditjonsförare, stadsfullm.; ***Peterson**, Emmy M., fröken, vicevärdinna; **Schmidt**, P. L., fältveterinär; ***Westin**, C. G., snickeriarbetare; **Westrell**, N. T., grosshandlare.

Suppleanter.

Edberg, N. J. G., expeditör; ***Giron**, A. E. O., kapten; ***Mallmin**, K. H., bankkassör; **Nylén**, L. E., grovarbetare; ***Rietz**, Augusta M., folkskollärinna; **Widforss**, P. L., direktör.

13. distriktet

(omfattande 9. och 28. rotarna.)

Ordförande.

Björck, J. E., vice häradshövding. Mottagning: Valhallavägen 53, 3 tr., Ö., torsdagar 6—7 e. m.

Suppleant för ordförande.

Ringholm, K. E., fabrikör, stadsfullm. (se nedan).

Ledamöter.

Gadd, Ida S., fröken; ***Jansson**, J., magasinsförman; **Larsson**, L. O., cementarbetare; ***Ringholm**, K. E., fabrikör, stadsfullm. (se ovan); ***Wikström**, E. E., krigsfiskal; **Åbergsson**, Anna, M. A., fröken, sifferrevisor.

Suppleanter.

Ajgeldinger, G. H. E., Nordquist-, bankkamrer; ***Andersson**, B. E., kranmaskinist; **von Koch**, G. H., redaktör, stadsfullm.; ***Norén**, E. D., kolbärrare; ***Rogberg**, O. E., regementspastor; **Sandberg**, C. R., tandläkare.

14. distriktet

(omfattande 10. roten.)

Ordförande.

Dickson, C. R., jur. kand., sekreterare. Mottagning: Svenska bankföreningen, Drottninggatan 3, 2 tr., C., tisdagar 11—12 f. m.

Suppleant för ordförande.

Bring, S. E., fil. d:r, bibliotekarie.

Ledamöter.

Johansson, C. W., snickare; ***Johanson**, E., grosshandlare; **Meyerson**, Gerda T., fröken; ***von Rosen**, A. D. B., prakt. läkare; ***Samuelsson**, A. E., ombudsman; **Yngström**, P., advokat.

Suppleanter.

Danelius, Ebba L., fröken; ***Ehrensvärd**, G. C. A., greve, kapten; **Grönberg**, S. F., bokbindare; ***Palmqvist**, L., byggnadssnickare; ***Sköldberg**, möter. H., ingenjör; **Varenius**, C. L., skräddarmästare.

15. distriktet

(omfattande 11. roten.)

Ordförande.

Ekman, A., krigsråd. Mottagning: Uppbördslokalen, Nybrogatan 23, n. b. t. v., Ö., fredagar 6—7 e. m.

Suppleant för ordförande.

Thorelli, S. E., direktör.

Ledamöter.

Andersson, O., filare; ***Edén**, K. E., kassör; ***Jägerstedt**, Alina, fröken, tobaksarbeterska; **Sidenbladh**, K. E., jur. kand. ombudsman; ***Sundholm**, A., Eugenie, fröken; **Wibom**, T. H., löjtnant.

Suppleanter.

Cervin, f. Sandwall, Hulda P., fru; **Holmgren**, C. J. A., stadsbud; ***Johansson**, K. J., kontorist; ***Olofsson**, K. G., bokbindare; **Rosenblad**, G. N. O., löjtnant; ***Walén**, Ingeborg M., fröken, föreståndarinna.

16. distriktet

(omfattande 20. och 24. rotarna.)

Ordförande.

Zethelius, E. G., f. d. kanslisekreterare. Mottagning: Bankaktieb. Södra Sveriges notariat-avd., Arsenalsgatan 6, C., torsdagar 10—11 f. m.

Suppleant för ordförande.

Didring, Fr. V., grosshandlare.

Ledamöter.

***Erdmann**, Fr. D., kontorskrivare; **Hellberg**, Augusta K., folkskollärarinna; ***Järte**, O. E. F., aktuarie, stadsfullm.; **Lindhagen**, Anna J. J., barnavårdsinspektör, stadsfullm.; ***Mårtenson**, M. sergeant; **Stendahl**, O. ingenjör.

Suppleanter.

Alm, C. S., roteman; ***Andersson**, K. J., renhållningsarbetare; **Berggren**, C. Hj., bokhållare; ***Fries**, f. Fagerlin, Anna C. S., fru; **Jägerstedt**, Ester, fröken, modist; ***Pramberg**, J. J. G., byråchef.

Sf-
valda
leda-
möter.

Sf-
valda
leda-
möter.

17. distriktet

(omfattande 15. roten.)

Ordförande.

Riben, K. A., vice häradshövding. Mottagning: Maria folkskola, Volmar Ykullsgatan 16, expeditionsrummet 1 tr., *Sö.*, måndagar 7—8 e. m.

Suppleant för ordförande.

Gruftan, S., föreståndare för stadens arbetsförmedling.

Ledamöter.

Asplund, P. J. A., faktor; **Bergstedt**, C. O., ingenjör; **Rissén**, Hj. R., tulltjänsteman; **Sjöberg**, G. A., bokbinderiarbetare; **Stenman**, W., direktör; **Wassén**, C., disponent, stadsfullm.

Suppleanter.

Andersson, J. Fr., arbetare; **Glaumann**, H. A. V., f. d. verkställare; **Harling**, Eva L. M., fosterbarnsinspektis; **Hinricsson**, G. E., kontorschef; **Hultman**, G. H., ingenjör; **Stålbjerg**, K. järnarbetare.

18. distriktet

(omfattande 16. roten.)

Ordförande.

Rydin, K. A., fil. lic., sekreterare i socialstyrelsen. Mottagning: Maria folkskola, Volmar Ykullsgatan 16, expeditionsrummet 1 tr., *Sö.*, onsdagar 7—8 e. m.

Suppleant för ordförande.

Nilsson, J., folkskollärare.

Ledamöter.

Masreleiz, Anna M. E., fröken; **Pettersson**, E. A., sockerbruksarbetare; **Rosendahl**, G. Th., ingenjör, kontorschef; **Sahlin**, A. Cecilia, folkskollärarinna; **Skoglund**, P. E., kontorschef; **Skålander**, O. A., bryggeriarbetare.

Suppleanter.

Borgström, F. V., renhållningsarbetare; **Johanson**, K. E., kamrer; **Karlmark**, A., korskärrare; **Nilsson**, G. E. E., skohandlare; **Nyrén**, C., föreståndare för stiftelsen hem för eländiga; **Oisson**, P. A., handelsarbetare.

19. distriktet

(omfattande 19. roten.)

Ordförande.

Tengroth, B. M., auktionsdirektör. Mottagning: Maria norra uppboärslokal, Götgatan 1, *Sö.*, torsdagar 9—10 f. m.

Suppleant för ordförande.

Starck, P. O., aktuarie.

Ledamöter.

Béen, Alette, föreståndarinna; **Edmark**, J. V., tillsyningsman; **Karlsson**, K. A., arbetare; **Olson**, T. Maria, folkskollärarinna; **Tengborg**, J. A. R., grosshandlare; **Åström**, E. V., skräddare.

Suppleanter.

Andersson, A. G., filare; **Björklund**, K. R., mekanisk arbetare; **Gillberg**, S. B., kontorsbiträde; **Göransson**, Th. W., handlande; **Jonson**, G. A., verkställare; **Jonsson**, C. E., direktör.

20. distriktet

(omfattande 31. roten.)

Ordförande.

Nordwall, B. I. S., kamrerare. Mottagning: Maria folkskola, Volmar Ykullsgatan 16, 1 tr., *Sö.*, tisdagar 7—8 e. m.

Suppleant för ordförande.

Karlson, G. H., aktuarie.

Ledamöter.

Avén, C. O., polisöverkonstapel; **Carlman**, f. Medelius, Hanna K. G., fru; **Engström**, C. J., järnsvarvare; **Ericsson**, C. Th., handlande; **Larsson**, F. V., gjutmästare; **Pettersson**, J. O. E., murare.

Suppleanter.

Andersson, G., öververkmästare; **Björklund**, C. R., disponent; **Johansson**, K. E., maskinarbetare; **Melander**, S. Fr., maskinist; **Wærnmark**, K. E. R., postexpeditör; **Zetterling**, A. T., filare.

21. distriktet

(omfattande 12. roten.)

Ordförande.

Sandberg, H. K. A., banktjänsteman, stadsfullm. Mottagning: Folkskoleexpeditionen, Tjärhovsgatan 15, 1/2 tr., *Sö.*, torsdagar 6,30—7,30 e. m.

Suppleant för ordförande.

Hjerner, K. E. A., kammarskrivare.

Ledamöter.

Andersson, G. V., poliskonstapel; **Edkvist**, C. J., arbetsförman, stadsfullm.; **Hallgren**, L. G.,

järnkramhandlare; *Magnusson, Sara K., typograf; *Ohlén, N., handlande; Westerdahl, N. A. D., disponent.

Suppleanter.

Andersson, A. G., kvarnarbetare; *Bohman, A. E., disponent, stadsfullm.; Frisk, A. R., vaktmästare; *Rathsman, Emy Ch., telegrafist; Viktorsson, G. H., kvarnarbetare; en vakant.

22. distriktet.

(omfattande 13. roten.)

Ordförande.

Klefbeck, E. A., komminister, stadsfullm. Mottagning: Katarina pastorsexpedition, Högbergsgatan 15, n. b., Sö., alla helgfria dagar 9—10 f. m.

Suppleant för ordförande.

Rönnell, E., folkskollärare.

Ledamöter.

Ahlberg, J. L., direktör; *Johansson, Anna S., fröken, kontorsbiträde; Johansson, Ida J., folkskollärarinna; *Ljungberg, P. G. L., handelsarbetare; *Moëll, J. O. H. N., riksbanksrevisor; Nilsson, F. O. V., bageriidkare, stadsfullm.

Suppleanter.

Brunzell, O., möbelhandlare; Beckstrand, Stina J., folkskollärarinna; *Dahlström, J. Fr. A., maskinist; Ekwall, N. J. A., skräddarmästare; *Ringström, H. G. N., glasmästare; *Samuelsson, P. O., hisskonduktör.

23. distriktet

(omfattande 14. roten.)

Ordförande.

Billberg, A. C. Th., aktuarie. Mottagning: Åsögatan 79, 4 tr., tisdagar 8—9 f. m.

Suppleant för ordförande.

Bohlin, K. H., fil. dr., lektor.

Ledamöter.

Askergrén, Th. A., sekreterare; *Friberg, K. A., verkställare; Hellström, J. S., kamrer; *Johnsson, C. E., försäkringsagent; *Ljungberg, f. Östergren, J. (Hanna), fru; Svenson, O. V., skorstensfejarmästare.

Suppleanter.

Blomberg, A. W., grosshandlare; *Karlsson, K. Th., värmeledningskötare; Klingberg, A. Fr., distriktsläkare; *Samuelsson, G. A., vagnmakare; *Wester, A., sjukkasstjänsteman; Öberg, O. A., telegrafarbetare.

Sf-valda ledamöter.

24. distriktet

(omfattande 25. roten.)

Ordförande.

Fellenius, K. G. G., kammarskrivare. Mottagning: Uppbördslokalen, Götgatan 1, Sö., fredagar 7—8 e. m.

Suppleant för ordförande.

Gard, A. F., advokat.

Ledamöter.

Andersson, C. Th., järnarbetare; *Dimander, C. A., handlande; Ellstam, f. Harling, Ester R., fosterbarnsinspektis; *Liljebäck, E. S., tapetsrerare; *Ljunggren, V., ved- och kolhandlare; Zetterlund, C. R., kontorschef.

Suppleanter.

*Dalborg, M., barnhemsföreståndare; Lagergren, A. L., bankkamrer; Lindley, f. Jonsson, Elin J., fru; *Svensson, A. T., hamnarbetare; *Wihlander, A. G., överlärare; Winroth, K. A., kamrerare.

25. distriktet

(omfattande 4. roten.)

Ordförande.

Valentin, I., försäkringsdirektör. Mottagning: Polishuset, Agnegatan, 1 tr. t. v., K., onsdagar 6—7 e. m.

Suppleant för ordförande.

Örne, A. E., redaktör, stadsfullm.

Ledamöter.

Bastholm, J. B., metallarbetare; *Berg, Märta, fröken, lärarinna; Ericson, C. W., redaktör; *Lindqvist, G. V., disponent; *Olsson, G. Hj., förtännare; Winberg, C., redaktör.

Suppleanter.

Andersson, Fr. N., nysilverarbetare; Arweson, O. E., bokhandlare; *Bäckström, J. O., järnarbetare; *Hökerberg, Manda E., assistent; *Stark, P. H. K., köpman; Winkler, E. S., postkontrollör.

**Sf-
valda
leda-
möter.**

26. distriktet

(omfattande 17. roten.)

Ordförande.

Fischer, C. G. H., jur. kand., sekreterare. Mottagning: Polishuset, Agnegatan, 1 tr. t. v., K., måndagar 6—7 e. m.

Suppleant för ordförande.

Österdahl, H. M., roteman.

Ledamöter.

Johnson, C. L., pastor; ***Lindgren**, Ch. Vilhelmina, rosettsömmerska; **Lindstedt**, f. Pettersson, Ebba A., regeringsrådinna; ***Staf**, O. L., kakelugnsmakare; ***Söderqvist**, J. L., maskinarbetare; **Wahlstedt**, A. J. G., regementsläkare.

Suppleanter.

Bejer-Olsen, A. O. G., köpman; ***Bengtsson**, O. V., järnarbetare; **Carlström**, C. P., kamrer; ***Cederlund**, K. O. F., maskinarbetare; ***Hansson**, E., byggmästare, stadsfullm.; **Strandberg**, Hilda A., folkskollärarinna.

27. distriktet

(omfattande 23. roten.)

Ordförande.

Tengdahl, K. A., försäkringstjänsteman, stadsfullm. Mottagning: Kungsholms realskola, n. b. t. h., K., tisdagar och torsdagar 7—9 e. m.

Suppleant för ordförande.

Zetterlund, A. V., syssloman.

Ledamöter.

Björkman, A., urnakare; ***Hildestrand**, B. S., grosshandlare; **Ljungberg**, K., kassör; ***Ljunggren**, Aug., direktör, stadsfullm.; ***Sjöholm**, G. E., handlande; **Stålander**, Helena A. J., bryggeriarbeterska.

Suppleanter.

Andersson, A. W., handlande; ***Brandt**, J. A., stenhuggare; ***Hammar skjöld**, H. Å., ingenjör; **Hökerberg**, E. I., föreståndare för stadsmissionens arbetshem; **Rydström**, Anna Ch., fröken, föreständerska för lupushemmet; ***Ståhl**, A. E., filare.

28. distriktet

(omfattande 29. roten.)

Ordförande.

Boström, A. H. E., kamrer. Mottagning: Kungsholms realskola, n. b. t. h., K., fredagar 7—9 e. m.

Suppleant för ordförande.

***Seedoff**, A. M. A., fabriksförvaltare (se nedan).

Ledamöter.

Andersson, E. G., hattmakeriarbetare; ***Andersson**, K. G., filare; **Forsman**, Anna, I., handelsidkerska; ***Seedoff**, A. M. A., fabriksförvaltare (se ovan); ***Stjärne**, G., polisöverkonstapel; **Svenson**, S. A., kontorskrivare.

Suppleanter.

Bastholm, J. B., maskinarbetare; ***Jonasson**, C. E., husägare; **Nordblom**, A. E., notarie; ***Pettersson**, J. A., modellsnickare; ***Sandberg**, G. F., hamnarbetare; **Sjöholm**, Svea, fröken, prokurist.

29. distriktet

(omfattande 33. roten.)

Ordförande.

Wetterlind, C. L., fabrikör. Mottagning: Kommunhuset, Liljeholmen, tisdagar 6—8 e. m.

Suppleant för ordförande.

Blomberg, P. G., maskiningenjör.

Ledamöter.

Ekstam, A., arrendator; ***Johansson**, B. Fr., vaktmästare; **Johansson**, O. L., brädgårdsarbetare; ***Sandberg**, C. A. J. son, förman; ***Söderberg**, N. E., handelsträdgårdsmästare; **Öhlander**, H. A. G., kyrkoskrivare.

Suppleanter.

Breden, Ingeborg Ch., fröken, föreståndarinna för barnhemsbyrå; ***Hultgren**, A. W., f. d. ångbåtsmaskinist; **Kling**, F. A., snickare; ***Nauckhoff**, S., ingenjör; ***Nilsson**, H. S., typograf; **Törner**, A. K. son, predikant.

30. distriktet

(omfattande 32. roten.)

Ordförande.

Carlson, A. G., ingenjör. Mottagning: Enskede, uppboräslökaleu i slakthuset, torsdagar 5—6 e. m.; folkskolehuset Örby, onsdagar 5—6 e. m.

Suppleant för ordförande.

Andersson, E. G., kamrer.

Ledamöter.

Beil, L. L. R., direktör; ***Eriksson**, C. E., auktionsvaktmästare; **Löfgren**, A. F., arbetsförman; ***Magnusson**, E., förtroendeman; ***Miliander**, f. Johansson, Anna Ch., fru; **Sandberg**, M. O., slakthusdirektör.

Suppleanter.

Eriksson, J., smedarbetare; ***Fahlén, A. E.**, åkeriförlman; **Göransson, J. E.**, slakteriölkare; ***Hammar, K. V.**, järnarbetare; ***Holm, D. G. R.**, korrespondent; **Rydén, O. E.**, uppöördsman.

Pensionsstyrelsens instruktionsombud.

1. området

(omfattande Oscars, Engelbrekts, Hedvig Eleonora, Jakobs, Johannes, Gustaf Vasa och Klara förs.).

Westin, Hj., förste aktuarie.

2. området

(omfattande Kungsholms, Matteus, Storkyrko och Adolf Fredriks förs.).

Bergström, C. G., notarie i riksförsäkringsanstalten.

3. området

(omfattande Katarina och Maria förs.).

Petri, Hj. M., syssloman.

Brännkyrka.

Källman, G. V., riksdagsman (ombud även för del av Stockholms län).

Järnvägsrådet.

Järnvägsrådet, vilket inträtt enligt kungl. brev den 1 nov. 1907, har till uppgift att avgiva yttranden i de av kungl. maj:t till detsamma hänskjutna ärenden angående förhållandet mellan statens järnvägar och trafikanterna å dessa samt äger jämväl rätt att självt framställa förslag i dithörande frågor. Ledamöternas antal är 25, av vilka fem skola företräda de statsfinansiella intressena (dessa tillsättas av kungl. maj:t), fem jordbruket (utses av ombud från hushållningssällskapet) och fem bergs- och skogshanteringen (väljas av fullmäktige i järnkottoret). Tio ledamöter skola företräda industrien, handeln och sjöfarten och tillsättas enligt särskilt bestämda grunder. Stadsfullmäktige i Stockholm välja bl. a. en representant. Järnvägsrådet sammanträder på kallelse av kungl. maj:t, när han finner nödigt. Ledamöterna skulle enligt ovan nämnda kungl. brev utses för tre år. Enligt kungl. brev den 23 maj 1913 skulle emellertid detta år infallande val avse endast år 1914. Stadsfullmäktiges val förrättades den 29 sept. 1913.

Av stadsfullmäktige vald ledamot.

***Höglund, O. M.**, fil. d.r., grosshandlare, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

von Friesen, S. G., riksbanksfullm:s ordf., stadsfullm:s ordf.; **Kjellberg, J. H. R. C.**son, bankdirektör; **Andersson, Hans**, direktör, Skivarp; **Persson, D.** hemmansägare, Tällberg; **Östberg, G. F.**, riksgäldsfullm. (Utsedda av kungl. maj:t.) **Hamilton, J. S. F. J.**, greve, godsägare; **Hennings, R. T.**, direktör; **Hermelin, C. D. R.**, frih., godsägare; **Liedberg, P. O.**, f. d. ryttmästare; **Wachtmeister, G. W.**, greve, godsägare (Utsedda av hushållningssällskapens ombud). **Geijer, S. G. A.**, f. d. generalmajor; **Ljungberg, E. J.**, bruksägare; **Sahlin, C. A.**, bruksdisponent; **Tamm, G.**, förutv. statsråd, hovstallmästare; **Carlberg, P. M.**, bruksägare. (Utsedda av järnkottoret.) **Kjellberg, C. A.** f. d. konsul. (Utsedd av Göteborgs stadsfullmäktige.) **Faxe, C.**, grosshandlare. (Utsedd av Malmö stadsfullmäktige.) **Ehrenborg, H. G.**, grosshandlare. (Utsedd av Norrköpings stadsfullmäktige.) **Knaust, G. O.**, grosshandlare. (Utsedd av Sundsvalls stadsfullmäktige.) **Westerberg, A. J.**, vice konsul; **Tham, V. H. S.** j:or, direktör; **Broström, Dan.**, statsråd, **Neess, F. E.**, vice konsul; **Tham, A. G. S.**, direktör. (Utsedda av vissa korporationer och föreningar, representerande industrien, handeln och sjöfarten.)

Sf. valda ledamöter.

Inskrivningsnämnder för Stockholms stadsrullförlingsområde.

Inskrivningsnämnderna bestå enligt § 18 i värnpliktslagen av den 14 juni 1901, sådan denna § lyder enligt lagen den 4 juni 1908, av en regementsofficer som ordförande, utsedd av arméfördelningschefen (4. arméfördelningen), rullförlingsområdesbefälhavare eller i hans ställe förordnad ledamot, en lagfaren ledamot, utsedd av överståthållarämbetet, samt två av stadsfullmäktige för två år valda ledamöter, jämte två suppleanter för dem. Till nämndens biträde förordnas en militärläkare.

Kungl. maj:t har den 6 nov. 1908 och 12 aug. 1912 förordnat, att för Stockholms stadsrullförlingsområde, nr 45, skola finnas tre inskrivningsnämnder, nämligen en för *östra delen*, omfattande de rotar, som tillhöra Storkyrkoförlsamlngen, Jakobs, Johannes, Engelbrekts, Hedvig Eleonora, Oscars och Gustaf Vasa församlingar, en för *västra delen*, omfattande de rotar, som tillhöra Klara, Kungsholms, Adolf Fredriks och Matteus församlingar samt en för *södra delen*, omfattande de rotar, som tillhöra Katarina, Maria och Brännkyrka församlingar. Senaste valet ägde rum den 29 sept. 1913, kompletteringsval den 16 februari 1914.

För östra delen.

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

Lundgren, A. I., grosshandlare; ***Olander, G.**, direktör.

Örviga ledamöter.

Sf-valda ledamöter. Lagerbielke, C. A., frih., major, ordf. (utsedd av arméfördelningschefen); **Bjuggren, S. A.**, major (i rullföringsområdesbefälhavarens ställe); **Svanström, P. A.**, hovrätts e. o. notarie (lagfaren ledamot).

Av stadsfullmäktige valda suppleanter.

Bäckström, P. O., fabriksidkare; ***Borge, O. F.**, fil. d.r.

För västra delen.

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

Sandberg, H. T., f. d. bokauktionskommisarie; ***Staf, O. L.**, kakelugnsmakare.

Örviga ledamöter.

Ribbing, B. C. A., överstelöjtnant, ordf. (utsedd av arméfördelningschefen); **Henriques, H.**, major (i rullföringsområdesbefälhavarens ställe); **Wallin, E.** hovrätts e. o. notarie (lagfaren ledamot).

Av stadsfullmäktige valda suppleanter.

Olin, A. R., direktör, stadsfullm.; ***Stark, P. H. H.**, köpman.

För södra delen.

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

Klefbeck, E. A., komminister, stadsfullm.; ***Skoglund, A.**, grosshandlare.

Örviga ledamöter.

Bexell, R. H. E., major, ordf. (utsedd av arméfördelningschefen); **Kindberg, J. A.**, major (i rullföringsområdesbefälhavarens ställe); **Wahlund, P. F.**, hovrätts e. o. notarie (lagfaren ledamot).

Av stadsfullmäktige valda suppleanter.

Hallgren, L. G., järnkramhandlare; ***Thrysin, S. P.**, f. d. poliskommisarie.

Inskrivningsnämnden för Stockholms sjöfullföringsområde.

Denna nämnd består av en ordförande, förordnad av kungl. maj:t i kommandöväg, rullföringsområdesbefälhavare, en lagfaren ledamot, utsedd av överståthållarämbetet, dessutom äga stadsfullmäktige att invälja två ledamöter och två suppleanter. Senaste valet förrättades den 29 sept. 1913, kompletteringsval den 8 januari 1914.

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

*Ramberg, J. C., sjökapten; **Samsioe, C. R. K.**, sjökapten.

Örviga ledamöter.

Liljencrantz, C. E. L., frih., kommandörkapten av 2. gr., ordf. (förordnad av kungl. maj:t); **Carlson, P.**, kapten (sjöfullföringsområdesbefälhavare); **Leijön, H.**, hovrätts e. o. notarie (lagfaren ledamot).

Av stadsfullmäktige valda suppleanter.

*Jansson, F. G. W., sjökapten; **Hedström, N. W.**, grosshandlare.

Inskrivningsrevisionen.

För inskrivningsområde jämte inom detsamma belägna sjömanshus skall finnas en inskrivningsrevision, bestående av landshövdingen eller, i händelse denne har förfall eller ämbetet är ledigt, landssekreteraren i det län, till vilket största delen av området hör, såsom ordförande, samt av fyra ledamöter, nämligen inskrivningsområdesbefälhavaren ävensom från varje till området hörande län eller ej under landsting lydande stad tre inom länet eller staden bosatta män, som jämte tre suppleanter utses för tre år av landstinget eller, för stad, som icke deltagit i landsting, af stadsfullmäktige.

De av landsting eller stadsfullmäktige valda ledamöter eller, i händelse de äro förhindrade, deras suppleanter deltaga i nämnda förrättning endast i vad den angår det område, för vilket de blivt valda.

Det senaste valet ägde rum den 29 sept. 1913.

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

*Lundbergh, G. H., grosshandlare; **Norström, Cl. G.**, civilingenjör, stadsfullm.; **Hjortzberg, E. G.**, direktör.

Örviga ledamöter.

Ramstedt, J. O., överståthållare, självskr. ordf.; **Fallenius, C. M. H.**, överste (inskrivningsområdsbefälhavare); **Fant, Fr.**, direktör; **Lind, Th.**; **Balkenhausen, R.**, apotekare (valda av Stockholms läns landsting).

Av stadsfullmäktige valda suppleanter.

Ekman, V. R., tryckeriföreståndare, stadsfullm.; ***Schönthal, A. R.**, ingenjör; **Malmgren, O. W.**, grosshandlare.

Örviga suppleanter.

Köhler, S., kansliråd; **Jansson, P. O.**, nämndeman; **Pettersson, J.**, borgmästare, Södertälje (valda av Stockholms läns landsting).

Kommissionen vid rekvisitioner för krigsmaktens behov.

(Rekvissionskommissionen.)

Enligt lagen den 24 maj 1895 skall för stad, som ej deltagit i landsting, finnas en kommission med åliggande att upprätta taxa m. m. för rekvisitioner inom krigsskådeplats. Kommissionen skall bestå av tre ledamöter, nämligen en, tillika ordförande, vald av stadsfullmäktige, en intendenttjänsteman eller officer, utsedd av arméfördelningschefen, samt en civil tjänsteman, tillika sekreterare, vald av k. maj:ts befallningshavande. Stadsfullmäktige välja ledamot årligen före utgången av september månad.

Det senaste valet ägde rum den 29 sept. 1913.

Av stadsfullmäktige vald ledamot.

Simonsson, N. M., disponent, ordf.

Dessutom två andra ledamöter.

Hästuttagningsnämnden.

Stadsfullmäktige skola för fem år utse dels en nämnd (ordförande och fyra ledamöter), som, efter det kungl. maj:t förordnat om krigsmaktens ställande på krigsfot, skall uttaga de hästar, som det åligger Stockholms kommun att tillhandahålla å mönstringsställena, dels för vart och ett av stadens nio hästutskrivningsområden förutom Brännkyrka med Liljeholmen och Örby (fastställda genom överståthållarämbetets skrivelse den 16 november 1912 att gälla fr. o. m. 1913) tre personer att tillhandagå samma nämnd.

Senaste valet skedde den 2 dec. 1912 för åren 1913—1917, kompletteringsval den 25 febr., 1913.

Hästuttagningsnämndens ledamöter.

Francke, J. R., grosshandlare; **Simonsson, N. M.**, disponent; **Engström, C. S.**, direktör; **Östberg, G.**, kapten, direktör; **Stålfors, M. H.**, lektor, ordf.

Personer, utsedda att tillhandagå nämnden.

1. hästutskrivningsområdet

(omfattande 1., 4. och 6. polisdistrikten samt norra delen av 8. polisdistriktet med gräns i mittellinjen av Blekinge-, Östgöta-, Bonde-, Folkunga- och Renstjärnsgatorna till Saltsjön).

Bohlin, G. A., åkeriägare; **Nilsson, F. O. V.**, bageriidkare, stadsfullm.; **Schumacher, G. V.**, direktör.

2. hästutskrivningsområdet

(omfattande 2. polisdistriktet).

Holmberg, C. E., åkare; **Jansson, A. J.**, åkare; **Wahlström, K. A.**, åkeriidkare.

3. hästutskrivningsområdet

(omfattande 3. polisdistriktet).

Moberg, F. A., grosshandlare; **Seedoff, A. M. A.**, fabriksförvaltare; **Sjöholm, G. E.**, grosshandlare.

4. hästutskrivningsområdet

(omfattande norra delen av 5. polisdistriktet med gräns i mittellinjen av Karlbergsvägen, Hälsinge-, Frej-, Norrtulls- och Odengatorna).

Rosenbaum, M., direktör; **Eriksson, F. H.**, åkeriägare; **Lundström, J. A.**, åkare.

5. hästutskrivningsområdet

(omfattande södra delen av 5. polisdistriktet med ovan angivna gräns).

Andrée, A. L., åkeriägare; **Johansson, H.**, mejeriidkare; **Sellberg, A. Z. L.**, åkeriägare.

6. hästutskrivningsområdet

(omfattande västra delen av 7. polisdistriktet med gräns i mittellinjen av Eriksbergs- och Englebretksgatorna, Karlavägen, Uggleviksgatan, Valhallavägen och Sturevägen till Tegeludden samt södra delen af 9. polisdistriktet med gräns i mittellinjen av Odengatan).

Johansson, F. Th., åkeriägare; **Bergstrand, C. P.**, förvaltare; **Pålman, A. R.**, bataljonsveterinär.

7. hästutskrivningsområdet

(omfattande östra, på ovan angivna sätt begränsade delen av 7. polisdistriktet).

Andersson, C. J., grosshandlare; **Härdelin, L. G. E.**, stallföreståndare; **Johansson, K. F.**, åkeriägare.

8. hästutskrivningsområdet

(omfattande södra delen av 8. polisdistriktet med ovan under 1. området angivna gräns).

Adamson, J. O., åkeriägare; **Bäckström, J. A.**, grosshandlare; **Westerdahl, N. A. E.**, disponent.

9. hästutskrivningsområdet

(omfattande norra delen av 9. polisdistriktet med ovan under 6. området angivna gräns).

Bergström, K. A., direktör; **Rosenqvist, P. I.**, direktör; **Zachrisson, J. E.**, renhållningsentreprenör.

Hästutskrivningsområdet Brännkyrka (jämte Liljeholmen och Örby).

Fredriksson, C. G., lantbrukare; **Kjellqvist, C. J.**, lantbrukare; **Zachrisson, A.**, åkeriägare.

Mönstringskommissionerna.

Stadsfullmäktige skola för fem år utse en ledamot i var och en av de tio mönstringskommissioner, som, var i fråga om sitt

**Sf-
valda
leda-
möter.**

Sf-valda ledamöter. hästutskrivningsområde (se ovan hästuttagingsnämnden), hava att pröva lämpligheten av de från kommunen uttagna hästarna. Varje mönstringskommission består utom den ledamot, som stadsfullmäktige välja, av en av militärmyndighet och en av överståthållarämbetet utsedd ledamot. Det senaste av stadsfullmäktige förrättade valet ägde rum den 2 dec. 1912 för åren 1913—1917.

Mönstringskommissionen i 1. hästutskrivningsområdet.

Av stadsfullmäktige vald ledamot.

Hermansson, C. K., åkeriägare.

Dessutom två ledamöter.

Mönstringskommissionen i 2. hästutskrivningsområdet.

Av stadsfullmäktige vald ledamot.

Stålfors, M. H., lektor vid veterinärinstitutet.

Dessutom två ledamöter.

Mönstringskommissionen i 3. hästutskrivningsområdet.

Av stadsfullmäktige vald ledamot.

Wennberg, F. J. A., grosshandlare.

Dessutom två ledamöter.

Mönstringskommissionen i 4. hästutskrivningsområdet.

Av stadsfullmäktige vald ledamot.

Heiss, F. P. G., disponent.

Dessutom två ledamöter.

Mönstringskommissionen i 5. hästutskrivningsområdet.

Av stadsfullmäktige vald ledamot.

Lindholm, J. M., fabriköf.

Dessutom två ledamöter.

Mönstringskommissionen i 6. hästutskrivningsområdet.

Av stadsfullmäktige vald ledamot.

Liljedahl, F. G., hyrkuskverksägare.

Dessutom två ledamöter.

Mönstringskommissionen i 7. hästutskrivningsområdet.

Av stadsfullmäktige vald ledamot.

Ekstrand, J., direktör.

Dessutom två ledamöter.

Mönstringskommissionen i 8. hästutskrivningsområdet.

Av stadsfullmäktige vald ledamot.

Nilson, A. G., direktör.

Dessutom två ledamöter.

Mönstringskommissionen i 9. hästutskrivningsområdet.

Av stadsfullmäktige vald ledamot.

Granholm, C. H., direktör.

Dessutom två ledamöter.

Mönstringskommissionen i hästutskrivningsområdet Brännkyrka (Jämte Liljeholmen och Örby).

Av stadsfullmäktige vald ledamot.

Mellin, A. H., lantbrukare.

Dessutom två ledamöter.

Handelskunniga ledamöter i rådhusrätten.

Se under rådhusrätten (sid. 25).

Sakkunniga ledamöter i rådhusrätten vid klander av dispasche.

Se under rådhusrätten (sid. 26).

Gode män för förmynderskap.

För tillsyn å förmyndares förvaltning av omyndigas egendom i de fall, då de omyndiga för sina angelägenheter icke äro lydande under förmyndarkammaren (frälse myndlingar), väljas enligt lagen den 18 april 1884 av stadsfullmäktige gode män för fyra år.

Senaste valet förrättades den 21 okt. 1912 för åren 1913—1916.

Gode män.

Boije af Gennäs, S. J. A., rektor, stadsfullm.; **von Krusenstjerna, W. E.**, överste; **Leijonhufvud, C. G. E. A:son**, frih., statskommissarie; **Ridderstolpe, F. A.**, frih., f. d. major; **Stuart, J. M.**, f. d. riddarhussekreterare.

Direktionen över sjukhuset Eira, Stockholms stads och läns sjukhus.

I brev till medicinalstyrelsen av den 12 okt. 1906 har k. maj:t förklarad, att det sjukhus, som förut benämnts Stockholms stads och läns kurhus, hädanefter skall kallas »sjukhuset Eira, Stockholms stads och läns sjukhus». Direktionen består av överståthållaren (självskriven ordf.), förste stadsläkaren i Stockholm och förste pro-

viñsiällakaren i Stockholms län (självskrivna) samt sex ledamöter, valda för en tid av fyra år. Av dessa välja stadsfullmäktige fyra ledamöter och erforderligt antal suppleanter, landstinget två ledamöter och erforderliga suppleanter. Vartannat år avgå två av stadsfullmäktiges och en av landstingets representanter. Sjuka från Stockholms stad åtnjuta kostnadsfri vård. Till sjukhusets utgifter utgår bl. a. den personliga sjukvårdsavgiften. Staden disponerar 100 platser, länet 40.

Senaste valet ägde rum den 2 dec. 1912.

Självskrivnen ordförande.

Ramstedt, J. O., överståthållare.

Självskrivna ledamöter.

Andersson, L. I., förste stadsläkare; **Olsson**, P. G., tf. förste provinsialläkare.

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

***Andersson**, B. John F., ingenjör; **Edberg**, K. Th., smickarmästare; **Magnusson**, K. G., ingenjör; ***Staf**, O. L., kakelugnsmakare.

Övriga ledamöter.

(Valda av landstinget.)

Berger, S. T., f. d. kanslissekreterare; **Odelberg**, O. W., disponent, riksgäldsfullm.

Av stadsfullmäktige valda suppleanter.

***Ringholm**, K. E., fabriköf, stadsfullm.; ***Lindhagen**, Anna J. J., barnvårdsinspektör, stadsfullm.

Övriga suppleanter.

(Valda av landstinget.)

Borell, Th., revisionssekreterare; **Fant**, F., direktör.

Serafimerlasarettets direktion.

Enligt kungl. brevet till serafimerlasarettets direktion den 31 maj 1888 består lasarettets styrelse av sex ledamöter, nämligen en ordförande och en vice ordförande, utsedda av k. maj:t, samt lasarettets överläkare och överkirurg såsom självskrivna jämte två valda för en tid av fyra år, den ene av stadsfullmäktige och den andre av Stockholms läns landsting.

Senaste valet ägde rum den 7 okt. 1912 för tiden t. o. m. utgången av september månad 1916.

Av stadsfullmäktige vald ledamot.

Sundberg, G. E., justitieråd.

Övriga ledamöter.

Berg, J. W., professor (överkirurg); **Edgren**, J. G., professor (överläkare); **Lindroth**, K. M., f. d. generaldirektör, vice ordf. (utsedd av kungl. maj:t); **Odelberg**, O. W., disponent,

riksgäldsfullm. (vald av landstinget); **Ramstedt**, J. O., öfverståthållare, ordf. (utsedd av kungl. maj:t).

Kamrerare: **Wessman**, F. K. A., kamrer i Stockholms läns sparbank; sekr., protokollsför. o. ombudsman: **Skogman**, K., frih., kanslissekreterare; kommissarie: **Ronell**, J. F.

K. direktionen öfver Stockholms stads undervisningsverk.

Stortorget 18—20, St.; expeditionstid: måndagar, tisdagar, torsdagar och fredagar (under sommarferierna tisdagar och fredagar) 11.30—12.30; rt. 80 11.

Enligt kungl. instruktionen den 2 december 1905 utgöf denna direktion eforalstyrelse för de i huvudstaden inrättade allmänna läroverken; förvaltar, därest icke annorlunda är särskilt föreskrivet, donationsmedel, som statens provskola, nya elementarskolan i Stockholm, erhållit till stipendier eller för annat ändamål; handlägger huvudsakligast ekonomiska frågor rörande högre lärarinneseminarier och den därmed förenade normalskolan för flickor; verkställer utbetalning av avlönings- och arvodesmedel till lärare vid de allmänna läroverken i Stockholm och till lärare och lärarinnor vid högre lärarinneseminarier samt handhaver värden av fonder och stiftelser, som ställts under direktionens förvaltning.

Direktionen utgöres av följande ledamöter, nämligen: överståthållaren såsom ordförande, ärkebiskopen, en av Stockholms stads konsistorium utsedd ledamot, en av magistraten utsedd ledamot, två av stadsfullmäktige utsedda ledamöter, den i tjänsten äldste av rektorerna vid högre latinläroverket å Norrmalm och högre allmänna läroverket å Södermalm, den i tjänsten äldste av rektorerna vid högre realläroverket å Norrmalm och högre realläroverket å Östermalm, den i tjänsten äldste av rektorerna vid huvudstadens realskolor, rektor vid nya elementarskolan samt rektor vid högre lärarinneseminarier. Ledamot, som icke är självskrivnen, utses för tre kalenderår.

Det senaste valet av stadsfullmäktiges ledamöter ägde rum den 2 dec. 1912 för åren 1913—1915.

Instruktion. Kungl. instruktion den 2 dec. 1905 för direktionen öfver Stockholms stads undervisningsverk.

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

Höglund, O. M., fil. dr., riksgäldsfullm., stadsfullm.; **Rabe**, P. R., bankdirektör.

Övriga ledamöter.

Ramstedt, J. O., överståthållare, självskr. ordf.; **ärkebiskopen**; **Hammarsten**, F., kyrkoherde (utsedd av konsistorium); **Nyström**, N. G., f. d. rådmän (utsedd av magistraten); **Örtenblad**, O.

**Sf-
valda
leda-
möter.**

G., rektor; **Svedelius**, C., rektor; **Boije af Gen-
näs**, S. J. A., rektor, stadsfullm.; **Hernlund**,
C. H., rektor; **Josephson**, L. O. S., rektor.
Kamrerare: **Löfgren**, T. F., f. d. läroverksad-
junkt; sekreterare: **Eliäson**, G. E., läroverks-
adjunkt.

Stockholms högskolas styrelse.

Styrelsen utgöres av nio ledamöter, nämligen en ordförande, förordnad av kungl. maj:t för den tid, som av kungl. maj:t bestämmes, högskolans rektor, en av svenska akademien, två av vetenskapsakademien, två av stadsfullmäktige samt en av högskolans lärarråd valda ledamöter. Dessa åtta välja den nionde.

De styrelsens ledamöter, om vilka ej annorledes är stadgat, utses för tre år i sänder. Avgår ledamot, innan tiden för hans uppdrag är ute, väljer den myndighet, vilken utsett honom, ny ledamot för den tid, som för den avgångne återstår.

Stadsfullmäktiges senaste val skedde den 1 dec. 1913.

*Av stadsfullmäktige valda
ledamöter.*

Lindhagen, C. A., borgmästare, stadsfullm., inspektör (för åren 1913—15); **Nyström**, J. F., lektor, stadsfullm. (för åren 1914—16).

Övriga ledamöter.

Wachtmeister, H. H:son, greve, generaldirektör, ordf. (förordnad av kungl. maj:t); **Kinander**, C. E., direktör, stadsfullm., vice ordf. (vald av högskolans styrelse); **Bendixson**, I. O., professor, stadsfullm., rektor; **Clason**, I. G., förste intendent (vald av svenska akademien); **Arrhenius**, S. A., professor, **Dahlgren**, E. W., riksbibliotekarie (valda av vetenskapsakademien); **Stjernberg**, N. F., professor (vald av högskolans lärarråd).

Sekreterare: **Lindhagen**, A., e. o. assessor i Svea hovrätt, kassaförvaltare: **Ringius**, A. K. E., e. o. hovrättsfiskal.

Tekniska skolan i Stockholm styrelse.

Enligt skolas stadgar den 10 juli 1891 utgöres skolans styrelse av en ordförande, som av k. maj:t förordnas, samt av fem för en tid av tre år valda ledamöter, av vilka en utses av k. maj:t, en av stadsfullmäktige, en av lärarekollegiet vid tekniska högskolan, en av akademien för de fria konsterna och en av svenska slöjdföreningens styrelse, varjämte skolans föreståndare är ledamot av styrelsen.

Senaste valet av stadsfullmäktiges representant ägde rum den 7 okt. 1912 och avsåg tiden 1 okt. 1912—30 sept. 1915.

Av stadsfullmäktige vald ledamot.

Ramström, C. A., direktör.

Övriga ledamöter.

Hjortzberg, G. O., professor (utsedd av akademien för de fria konsterna); **Beijer**, P. G. E., f. d. förste bibliotekarie (utsedd av svenska slöjdföreningen); **Ljungberg**, K. J., överlärare (utsedd av tekniska högskolans lärarekår); **Möller**, C. O., överintendent, ordf., **Thiel**, A. S., grosshandlare (utsedda av kungl. maj:t); **Thorén**, T., arkitekt, rektor.

Sekr.: **Henriques**, E., e. o. hovrättsnotarie; bibliotekarie: **Eivergren**, C. J., fil. dr.; kassaförvaltare: **Laurentz**, W., grosshandlare.

Stockholms borgarskolas styrelse.

Skolan är stiftad av sällskapet redliga förbundet 1836, kommunalunderstödd sedan 1882. Andamål och verkningssätt äro folkhögskolans, dock lämpade efter huvudstadens förhållanden och avseende såväl teoretiskt som praktiskt bildningsarbete. Skolans styrelse består fr. o. m. 1914 års ingång av åtta av stadsfullmäktige, en av Stockholms hantverksförening och sju av borgarskolesällskapet valda ledamöter. De av stadsfullmäktige valda ledamöterna utses för fyra år (dock valdes halva antalet ledamöter vid 1913 års val endast för två år).

Stadsfullmäktiges senaste val skedde den 1 dec. 1913.

*Av stadsfullmäktige valda
ledamöter.*

Borge, O. F., fil. dr. (för åren 1914—15); **Brodin**, J. E., f. d. rektor (för åren 1914—17); **Lund**, C. J., skrädderidkare, stadsfullm. (för åren 1914—17); **Lundberg**, K. L., direktör (för åren 1914—15); **Nilsson**, Fr., bibliotekarie, stadsfullm. (för åren 1914—15); **Nordgren**, R. E., prakt. läkare (för åren 1914—15); **Ramstedt**, R. V., grosshandlare (för åren 1914—17); **Wassberg**, A., överlärare (för åren 1914—17).

Övriga ledamöter.

Carlson, L. Fr., grosshandlare, **Elliot**, M., grosshandlare, **von Essen**, Fr., frih., f. d. riksmarskalk, ordf., **Laurentz**, W., grosshandlare, kassaförvaltare, **von Rosen**, G. P. A., greve, hovrättsråd, **Winborg**, J. Th., fabriköf, **Östberg**, J., f. d. kammarrättsråd, stadsfullm., vice ordf. (valda av borgarskolesällskapet); **Lindmark**, C. A., fabriköf, stadsfullm. (vald av Stockholms hantverksförening).

Direktionen över navigationskolan.

Vid varje navigationskola skall finnas en direktion, bestående av fem eller sju ledamöter, som för en tid av två år utses av vederbörande stadsfullmäktige bland skeppsredare, sjökaptener och andra för uppdraget lämpliga män. Stads-

fullmäktige äga bestämma, om direktionen skall bestå af fem eller sju ledamöter. Stadsfullmäktige utsågo den 11 dec. 1913 sju ledamöter för tiden 1914—1915.

Ledamöter.

Bjarke, K. G., sjökaptan, vice ordf.; **Höllsten**, E. B., f. d. kommandörkapten; **Isakson**, C. J. A., skeppsbyggeriinspektör, stadsfullm.; **Linder**, D. U. V., generallotsdirektör, ordf.; **Ramberg**, J. C., sjökaptan; **Thelander**, C. T. F., ingenjör, stadsfullm.; **Wallenberg**, J. O., kapten.

Första dövstumsköldistriktets styrelse.

Första distriktet innefattar Stockholms stad, Stockholms län, Södermanlands län, Västmanlands län, Östergötlands län, Norrköpings stad och Gotlands län. Enligt lagen angående dövstumundervisningen den 31 maj 1889 skola ledamöterna i förevarande skolstyrelse utses av vederbörande landsting och stadsfullmäktige i de städer, som ej i landsting deltaga, därvid varje landsting och sådan stad väljer efter folkmängden inom sitt område en ledamot för varje fullt tal av nittio tusen; och väljas på enahanda sätt suppleanter till lika antal som ledamöter. Stockholms stad äger således fr. o. m. 1913 i styrelsen insätta fyra ledamöter med suppleanter. Valen avse en tid af fyra kalenderår.

Senaste valet ägde rum den 29 sept. 1913.

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

Fries, S. A., kyrkoherde, stadsfullm. (för tiden till 1916 års utgång); **Ramstedt**, J. O., överståthållare, ordf. (för tiden till 1914 års utgång); **Söderlind**, J. G., byråchef, kassadirektör (för tiden för 1914 års utgång); **Wassberg**, A., överlärare (för tiden för 1916 års utgång).

Övriga ledamöter.

Bager-Sjögren, J. L., folkskoleinspektör (vald av Norrköpings stadsfullmäktige); **von Eckermann**, C. W. T., kammarherre, **Juhlin**, J. M., godsägare (valda av Södermanlands läns landsting); **Fant**, F., direktör, skolans inspektör (vald av Stockholms läns landsting); **Fosser**, N., godsägare, **Klingspor**, Ph. O. L., greve, hovmarskalk (valda av Östergötlands läns landsting); **Lundborg**, J. A., grosshandlare (vald av Västmanlands läns landsting); **Odelberg**, O. W., disponent, riksgäldsfullmäktig (vald av Stockholms läns landsting); **von Schéele**, K. H. G., biskop (vald av Gotlands läns landsting).

Av stadsfullmäktige valda suppleanter.

Björling, J., folkskollärare, stadsfullm. (för tiden till 1914 års utgång); **Enell**, H. G. O., apotekare (för tiden till 1916 års utgång);

Sallberg, E. G. P., överstelöjtnant (för tiden till 1916 års utgång); **Stockman**, G., bankdirektör, stadsfullm. (för tiden till 1914 års utgång).

Övriga suppleanter.

Berger, S. T., f. d. kanslisekreterare (vald av Stockholms läns landsting); **Bärg**, A. J., förrädsman (vald av Södermanlands läns landsting); **Danckwardt-Lillieström**, E. G. A., godsägare (vald av Östergötlands läns landsting); **af Ekenstam**, C. T., härads hövding (vald av Gotlands läns landsting); **Evers**, E., kyrkoherde (vald av Norrköpings stadsfullmäktige); **Gripenstedt**, C. G., vice härads hövding (vald av Södermanlands läns landsting); **Uggla**, C. G., härads hövding (vald av Västmanlands läns landsting); **Westerlund**, J. A., kyrkoherde (vald av Östergötlands läns landsting); **Åkerlund**, E. G. H., godsägare (vald av Stockholms läns landsting).

Sekr. o. k. m. r.: **Södermark**, P. G., statskommisarie.

Nämnden för dövstumundervisningen i första distriktet.

I lagen angående dövstumundervisningen den 31 maj 1889 är stadgat, att skolstyrelsens beslut, där desamma angå anskaffande av erforderliga lokaler för skola eller skolans årliga utgiftsstat, skola underställas vederbörande landstings och stadsfullmäktiges prövning. Uppstå därvid olika nämnd, till vilken landsting eller stad, som ej i landsting deltaga, för varje år väljer, efter folkmängden inom sitt område, en ledamot för varje fullt tal av trettio tusen. Går ej folkmängden upp till trettio tusen, väljes dock en ledamot. På enahanda sätt väljas suppleanter till lika antal som ledamöter. Denna nämnd sammanträder på kallelse av skolstyrelsens ordförande, där skolstyrelsen har sitt säte; och bör minst halva antalet av ledamöterna vara tillstädes, om giltigt beslut skall kunna fattas.

Nämnden för dövstumundervisningen i första distriktet innefattar utom Stockholms stad även Stockholms län, Södermanlands län, Västmanlands län, Östergötlands län, Norrköpings stad och Gotlands län.

Senaste valet ägde rum den 1 dec. 1913 för år 1914.

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

Fries, S. A., kyrkoherde, stadsfullm.; **Hammarberg**, J. F., rådmän; **Herlitz**, K. G., direktör, stadsfullm.; **Larson**, A., f. d. grosshandlare; **Lundberg**, C. A., f. d. rektor; **Martin**, E. D. W., auditör; **Norström**, Cl. G., civilingenjör, stadsfullm.; **Schlytern**, F. H., f. d. byråchef; **Wassberg**, A., överlärare; **Örtenblad**, O. G., rektor.

**Sf-
valda
leda-
möter.**

Övriga representanter.

Almqvist, K. Fr. G., godsägare; Andersson, G., godsägare; Bager-Sjögren, J. L., folkskoleinspektör; Berndes, G. F., bruksägare; Bärq, A. J., förrådsman; Danckwardt-Lillieström, E. G. A., godsägare; af Ekenstam, C. T., häradshövding; Ekman, A., bruksägare; Ekwall, G., lantbrukare; Ericsson, J. A., häradssdomare; Forsman, P. A., disponent; Fossar, N., godsägare; de la Gardie, R., greve, f. d. landshövding; Hamilton, M. A. H., greve, disponent; Jansson, J., lantbrukare; Johansson, C. E., hemmansägare; Juhlin, J. M., godsägare; Karlsson, J. O., borgmästare, Västerås; Klingspor, Ph., O. L., greve, hovmarskalk; Larsson, O., direktör; Lindblad, E., domänintendent; Lundborg, J. A., grosshandlare; Odelberg, O. W., disponent, riksgäldsfullm.; Pers, A., redaktör, Västerås; von Rosen, Fr. T. C., greve, överceremonimästare; Sundberg, A. B., lantbrukare; Tamm, G., frih., hovstallmästare; Wahlqvist, C., regementsläkare, Vadstena; Wersäll, C. R., landshövding; Ugglå, C. G., häradshövding; Åkerlund, E., godsägare; Östberg, G. P., riksgäldsfullm.

Av stadsfullmäktige valda suppleanter.

Ederberg, K. Th., snickarmästare; Cederborg, A., rådman, stadsfullm.; Malmsten, K. A., distriktsläkare; Nilson, A. G., direktör; Viberg, G. E., expeditjonsförare; Stockman, G., bankdirektör, stadsfullm.; Hollsten, E. B., f. d. kommandörkapten; Boije af Gennås, S. J. A., rektor, stadsfullm.; Svensson, J., fabrikör; Taube, C. O., greve, f. d. distriktschef.

Övriga suppleanter.

Andersson, A. A., lantbrukare; Andersson, W., lantbrukare; Bolin, K., regementsläkare; Brolinsson, P. A., godsägare; af Burén, C., bruksägare; Cronstedt, Fr. W., greve, kammarherre; Ekman, A., disponent; Ekman, C., redaktör; Eriksson, A., direktör; Forslund, A. J., järnarbetare; Eurenus, A. G. J., rektor; Fröier, I., folkskollärare; Fähræus, P. I., domprost; Gustafsson, C. H., disponent; Högstedt, Hj., godsägare; Kättström, K., expeditör; Lagerbjelke, J. G., greve, sekreterare, stadsfullm.; Lind, T., arrendator; Lundin, J., direktör; Molander, Aug., organist; Möller, O., ingenjör; Nettelblad, Hj., direktör; Pettersson, D., lantbrukare; Sjögren, A., ingenjör; Sterne, A. J., journalist; Upmark, J. A., godsägare; Wahlqvist, C., regementsläkare.

Delegerade för förvaltning av byggnadskassan vid nya elementarskolan.

Vården av byggnadskassan åligger rektor jämte en av kollegiet och två av stadsfullmäktige utsedda delegerade.

Valet ägde rum den 1 febr. 1906.

Av stadsfullmäktige valda delegerade.

Dyrssen, G., konteramiral; Ramstedt, R. V., grosshandlare.

Övriga ledamöter.

Hernlund, C. H., rektor (självskriven), ordf.; Rydberg, C. F., läroverksadjunkt (vald av läroverkskollegiet).

Terminsavgiftsnämnderna vid allmänna läroverken.

När riksdagen år 1904 beslöt en reform av allmänna läroverken, med införande av realskoleexamen och omreglering av lärarnas löner, bestämdes även ändrade grunder för lärjungeavgifternas utgående. I samband därmed bestämdes, att stadsfullmäktige i resp. städer skulle för varje allmänt läroverk för en tid av två år utse två ledamöter och två suppleanter i en terminsavgiftsnämnd för avgörande av frågor om lärjungeavgifterna. Nämnden består för övrigt av ett kronombud, förordnat av överståthållarämbetet, resp. rektor såsom ordförande och ifrågakommande klassföreståndare i varje fall. För Stockholm valde stadsfullmäktige till dessa nämnder första gången provisoriskt den 21 december 1904 för ett år, andra gången den 1 december 1905 för två år (1906, 1907) enligt instruktion för nämnderna den 31 december 1904. En del av terminsavgifterna (till byggnadsfonden) går till stadens kassa och bildar en särskild fond med av stadsfullmäktige särskilt valda revisorer.

Det senaste valet ägde rum den 1 dec. 1913 för åren 1914—1915.

Högre latinläroverket å Norrmalm.

Av stadsfullmäktige valda ledd.

Sandberg, H. T., f. d. bokauktionskommisarie; Weijdenhayn, P. A., banktjänsteman.

Suppleanter.

Nyström, J. M., röteman; Gullberg, O. Hj., f. d. förste aktuarie.

Kronombud.

Wahlgren, C. A., landskamrerare.

Högre allmänna läroverket å Södermalm.

Av stadsfullmäktige valda ledd.

Dahlberg, A. E., rådman, stadsfullm.; Widtskiöld, J., köpman, stadsfullm.

Suppleanter.

Ohlsson, J. E., specierhandlare; Norén, A. J. N., byggnadsingenjör, stadsfullm.

Kronoombud.

Neumüller, O. E., disponent.

Högere realläroverket å Norrmalm.

Av stadsfullmäktige valda ledd.

Alfvén, K. A., läkare; Wassberg, A., överlärare.

Suppleanter.

Granholm, C. H., direktör; Borge, O. F., fil. d.r.

Kronoombud.

Hallberg, H. E., kyrkoherde.

Högere realläroverket å Östermalm.

Av stadsfullmäktige valda ledd.

Brundin, F. A., direktör; Lovén, E. A., grosshandlare.

Suppleanter.

Nordquist, E. A., grosshandlare; Blomqvist, A., överlärare.

Kronoombud.

Tamm, C. O. S., domänintendent.

Nya elementarskolan.

Av stadsfullmäktige valda ledd.

Bäckström, E. G. M., f. d. byråchef; Rystedt, C. G., civilingenjör.

Suppleanter.

Söderberg, J. G., överlärare; Lidell, F. J., handlande.

Kronoombud.

Corin, A. R., överdirektör.

Jakobs realskola.

Av stadsfullmäktige valda ledd.

Haak, O. K., direktör; Laurentz, W., grosshandlare.

Suppleanter.

Ekman, V. R., tryckeriföreståndare, stadsfullm.; Buhre, K. B., med. d.r., generaldirektör.

Kronoombud.

Schönmejr, B. J., sekreterare.

Katarina realskola.

Av stadsfullmäktige valda ledd.

Klefbeck, E. A., komminister, stadsfullm.; Larsson, G., byggmästare.

Suppleanter.

Söderström, A. F., skeppsstuvare; Bergh, A., överlärare.

Kronoombud.

Neumüller, O. E., disponent.

Kungsholmens realskola.

Av stadsfullmäktige valda ledd.

Olsson, N. M., skomakeriidkare; Staf, O. L., kakekugnsmakare.

Suppleanter.

Ljunggren, Aug., direktör, stadsfullm.; Alderin, R. W., direktör, stadsfullm.

Kronoombud.

Hellsten, F. W., syssloman.

Vittnen vid den muntliga prövningen i realskoleexamen.

I stadgan för rikets allmänna läroverk den 18 febr. 1905 § 69 bestämmes, att vid den muntliga prövningen i realskoleexamen skola närvara utom eforus eller inspektor minst tre av vederbörande kommunalstyrelse utsedda, ojäviga examensvittnen. Då valet sker först i april månad, kunna uppgifter om dessa uppdrag ej här inlyta.

Städernas allmänna brandstodsbolags kommitté för Stockholm.

På varje ort, där bolaget utövar försäkringsverksamhet, skall finnas en kommitté, bestående av minst tre, högst fem ledamöter, av vilka styrelsen utser en; de övriga, jämte två suppleanter, utses i stad av stadsfullmäktige för ett år.

Det senaste valet ägde rum den 11 dec. 1913.

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

Edblom, J. R., byggmästare; Magnusson, A. E., byggmästare, stadsfullm.; Nilsson, N., byggmästare; Tengdahl, K. A., försäkringstjänsteman, stadsfullm.

Av styrelsen utsedd ledamot.

Bengtson, N. J., byggmästare.

Av stadsfullmäktige valda suppleanter.

Sjöqvist, P. J., byggmästare; Berggren, C. D., kontorschef.

Styrelsen för Stockholms södra spårvägsaktiebolag.

Mellan staden och Stockholms södra spårvägsaktiebolag ingicks år 1908 ett avtal, varigenom staden genom tecknande av 10,000 preferensaktier i bolaget ingått som delägare i det

**Sf-
valda
leda-
möter.**

**Sf-
valda
leda-
möter.**

samma, bolagets koncession utsträckt att omfatta nya linjer å Södermalm och områden däromkring samt bolaget fått övertaga Enskedelinjen. Sedan bolaget beslutat ny aktieemission, hava stadsfullmäktige den 17 mars 1913 beslutat begagna stadens rätt att övertaga 5,000 nya aktier, vardera lydande å 100 kr. Den nya koncessionen har lämpats efter den för norra spårvägarna gällande och avser att bereda möjlighet för samtrafik mellan linjerna efter år 1916. Bolaget är skyldigt att inom ett år efter anmälan från drätselnämndens andra avd. att respektive gator iständsatts, hava anlagt och för trafik öppnat vissa i avtalet uppräknade nya linjer.

Bolagets styrelse består av fem ledamöter, varav tvenne utses av preferensaktiernas innehavare, d. v. s. staden genom drätselnämndens första avdelning.

Senaste valet ägde rum den 16 april 1914.

Av staden valda ledamöter.

Lagerholm, O. W., fil. lic., fabriksidkare, stadsfullm., ordf.; **Romare**, P. B., direktör, stadsfullm.

Övriga ledamöter

(utsedda av stamaktiernas innehavare).

Lundin, E., direktör; **Östberg**, G., direktör; **Hjortzberg**, E. G., verkst. dir.

Styrelsen för Stockholm—Nynäs järnvägsaktiebolag.

På grund av räntegaranti, som Stockholms stad iklätt sig för denna järnväg, äger den i styrelsen insätta en ledamot ävensom en ledamot av revisionen.

Stadsfullmäktiges val av ledamot ägde rum den 16 febr. 1914 för tiden till nästa bolagsstämma och av revisor den 8 jan. 1914.

Av stadsfullmäktige vald ledamot.

Martin, E. D. W., auditör.

Övriga ledamöter.

(Valda av bolaget.)

Bäckström, J. W., grosshandlare; **Norström**, E. G., f. d. kanslisekreterare; **Lagergren**, K. A., kapten; **Sjögren**, S. A. Hj., professor.

Av stadsfullmäktige vald revisor.

Thelander, C. Th. F., ingenjör, stadsfullm. (jfr sid. 169.)

Styrelsen för Stockholm—Västerås—Bergslagens nya järnvägsaktiebolag.

På grund av räntegaranti, som Stockholms stad iklätt sig för denna järnväg, äga stadsfullmäktige tillsätta en styrelseledamot och en revisor.

Det senaste ledamotsvalet ägde rum den 1 april 1913 för tiden t. o. m. 1916 års bolagsstämma, senaste val av revisor den 8 jan. 1914.

Av stadsfullmäktige vald ledamot.

Taube, C. O., greve, f. d. distriktschef.

Övriga ledamöter.

(Valda av bolaget.)

Bergman, F. A., direktör; **Falk**, Matths, f. d. landssekreterare; **Karlsson**, J. O., borgmästare; **Nilsson**, R., grosshandlare; **Ossbahr**, R. E., f. d. generalpostdirektör, vice ordf.; **Schnell**, C. J., grosshandlare; **Åkerman**, A. R., f. d. generaldirektör, ordf.

Verkst. dir.: **Simonsson**, J. D.; trafikdir.:

Swartling, H. E., major; trafikinspektör: **Moberg**, K.; sekr. o. ombudsman: **Söderlind**, J. G., byråchef; kamrer: **Ugglä**, A. W.; kassör: **Zetterstrand**, A. F.; bandirektör: **Bernhardt**, H., kapten; förste byråingenjörer: **Grandinsson**, W., kapten; **Grönvall**, S., löjtnant.

Av stadsfullmäktige vald revisor.

Welin, K. G. A., trafikdirektör, stadsfullm. (jfr sid. 169.)

Styrelsen för aktiebolaget Stockholms tomträttskassa.

Aktiebolaget Stockholms tomträttskassa har till ändamål att mot säkerhet av inteckning i tomträtter utlåna penningar för att befrämja uppförande av byggnader på Stockholms stad tillhörig mark. Staden har iklätt sig garanti för kassans obligationer.

Jämlikt § 7 i den för bolaget den 25 sept. 1908 fastställda bolagsordning äga stadsfullmäktige att, så länge stadens garanti för bolagets obligationer varar, utse en ordinarie ledamot och suppleant i styrelsen.

Senaste valet ägde rum den 16 febr. 1914 för tiden till 1915 års ordinarie bolagsstämma.

Av stadsfullmäktige vald ledamot.

Lamm, H. F., grosshandlare, stadsfullm., ordf.

Övriga ledamöter.

(Valda av bolagsstämma.)

Frisk, C., vice häradshövding; **Hjorth**, J. E., disponent, stadsfullm., **Meurling**, C. H. F., direktör; **Wallenberg**, J. O., kapten.

Av stadsfullmäktige vald suppleant.

Hjortzberg, E. G., direktör.

Övriga suppleanter.

(Valda av bolagsstämma.)

Alderin, R. W., direktör, stadsfullm.; **Friberg**, E., f. d. båtsmanskorpral.

**Sf-
valda
leda-
möter.**

Styrelsen för aktiebolaget Stockholmssystemet.

Enligt förordningen av den 9 juni 1905 angående försäljning av brännvin § 15, sådan denna lyder enligt kungl. förordning den 18 juli 1913, skall styrelse för bolag, som fått åt sig upplåten rätt till handeln med brännvin, utses i Stockholm sålunda, att två styrelseledamöter utses av bolagets delägare, en av överståthållarämbetet och två av stadsfullmäktige. På enahanda sätt utses jämväl suppleanter. Överståthållarämbetet har den 6 oktober 1913 beslutat antaga det av A. B. Stockholmssystemet ingivna anbud å övertagande för tiden 1 jan. 1914—31 dec. 1916 av rätten till utskänkning och utminuterung av brännvin i staden.

Stadsfullmäktiges val av ledamöter och suppleanter skedde den 20 oktober 1913.

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

Hernlund, C. H., rektor; **Lindqvist, F. L.**, snickare, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Bergenholtz, F. E., generalkrigskommissarie ordf. (utsedd av överståthållarämbetet); **Alderin, R. W.**; direktör, stadsfullm.; **Bratt, I.**, med. lic., direktör, stadsfullm., verkst. dir. (valda av bolaget).

Av stadsfullmäktige valda suppleanter.

Ringholm, K. E., fabriksör, stadsfullm.; **von Koch, G. H.**, redaktör, stadsfullm.

Övriga suppleanter.

Romare, A. V., direktör (utsedd av överståthållarämbetet); **Peyron, A. E.**, kanslisekreterare, **Olsson, N. P.**, verkställare, stadsfullm. (valda av bolaget).

Direktionen för änke- och pupillkassan vid stadens ämbetsverk.

Rörande denna kassa, se nedan sid. 254.

Styrelsen för stiftelsen Wilhelm Govenii minne. (Bostadsfond.)

I styrelsen väljas överståthållarämbetet, stadsfullmäktige och fattigvårdsnämnden vardera

en ledamot; de tre sålunda valda välja två. Dessutom väljas stadsfullmäktige för granskning av stiftelsens förvaltning och räkenskaper två revisorer och två revisorssuppleanter. Ordföranden erhåller 500 och varje ledamot 350 kronors arvode.

Av stadsfullmäktige valdes ledamot den 5 dec. 1910.

Av stadsfullmäktige vald ledamot.
Norström, Cl. G., civilingenjör, stadsfullm., vice ordf.

Av fattigvårdsnämnden vald ledamot.

Bohman, H. E. M., justitieråd, ordf.

Övriga ledamöter.

Lindblom, F. G. A., fattigvårdsinspektör; **Ehrgren, O. I.**, byggnadsingenjör (valda av övriga ledd.); **Alrutz, A. O.**, f. d. byggnadschef (utsedd av överståthållarämbetet).

Sekreterare och redogörare: **Hernlund, C. H.**, rektor.

Styrelsen för stiftelsen Fredric Eens minne.

Stiftelsen har till ändamål att bereda bostad på billiga villkor åt obemedlade ensamstående kvinnor och huld och vård åt deras barn, huvudsakligen till sådana arbetande mödrar, som efter vistelse å barnbördshus, spädbarnshem och dylika inrättningar hava behov av skydd för sig själva och sina barn. Stiftelsens tillgångar skola förvaltas av en styrelse, bestående av tre personer, utsedd en av överståthållarämbetet, en av stadsfullmäktige och en av fattigvårdsnämnden jämte lika många suppleanter och för en tid av tre år. Stadsfullmäktiges val förrättades den 9 december 1912 för åren 1913—1915.

Av stadsfullmäktige vald ledamot.
Nyström, J. F., lektor, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

von Heideken, G., vice häradshövding (utsedd av överståthållarämbetet); **Lindblom, F. G. A.**, fattigvårdsinspektör (utsedd av fattigvårdsnämnden).

Av stadsfullmäktige utsedd suppleant.
Wickman, C. G. T., partikassör, stadsfullm.

Övriga suppleanter.

Herrström, O., byggmästare (utsedd av överståthållarämbetet); **Wedberg, Ebba Ch.**, fröken (utsedd av fattigvårdsnämnden).

Styrelsen för Oscar och Maria Wiklanders understödsfond.

Ur stiftelsen, som förvaltas av direktionen för statens järnvägars änke- och pupillkassa

Sf-valda ledamöter.

jämte tvenne av stadsfullmäktige utsedda personer, sker årligen utdelning till i behov av understöd varande, i Stockholms stad boende och mantalsskrivna änkor och oförsörjda döttrar efter avlidna delägare i statens järnvägars änke- och pupillkassa.

Val ägde rum den 19 maj 1913.

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

Nilsson, F. O. V., bageriidkare, stadsfullm.; **Wahl, G. A.**, montör, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Eriksson, E., kontorsbiträde; **Didring, E.**, förste bokhållare; **Kastengren, C. O. P.**, kamrerare, kassadir.; **Wikland, S. Hj. S.**, distriktschef, vice ordf.; **Virgin, I.**, överdirektör, ordf.

Kommittén för ett »nationalmonument».

(Kommitté för uppresande i huvudstaden av ett åt fosterlandet ägnat monument.)

Sedan ministre plenipotentiaire F. H. R. Kleen hos kungl. maj:t gjort underdånig framställning om uppresande i huvudstaden av ett åt fosterlandet ägnat monument och som grundplåt för sagda ändamål överlämnat 100,000 kr., vartill ytterligare donerades 10,000 kr. av f. d. generalkonsul Claes Belinfante-Östberg, anhöll chefen för kungl. civildepartementet i skrivelse av den 18 nov. 1908, att stadsfullmäktige ville utse två personer att vara ledamöter i en enligt nådigt bemyndigande den 17 juni 1908 tillsatt kommitté, som skulle hava i uppdrag att framlägga förslag och vidtagna åtgärder ägnade att möjliggöra monumentets ävägbringande. Valet ägde rum den 7 dec. 1908.

Vid den av kommittén utsatta tiden för inkommande med tävlingsförslag och kostnadsberäkning för monumentet hade 36 förslag ingivits. Bland dessa uttogos av en jury 3 förslag. Av dessa har emellertid kommittén icke ansett något böra komma till utförande.

Frågan om tävling har ansetts böra vila någon tid, men står det dock öppet att inkomma med förslag till sekreteraren eller någon av de övriga ledamöterna, då dylikt förslag upptages till granskning av kommittén.

Ordförande.

H. K. H. Kronprinsen.

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

von Friesen, S. G., riksbanksfullm:s ordf., stadsfullm:s ordf.; **Norström, Cl. G.**, civilingenjör, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

(Utsedda av chefen för kungl. civildepartementet.) **Cederström, G. O.**, frih., f. d. professor; **Ekman, J.**, konsul; **Grill, C. E.**, överste; **Lundberg, J. T.**,

professor; **Lundbohm, Hj.**, disponent; **Möller, C. O.**, överintendent, vice ordf.; **Swartz, P. J. J.**, fabriksidkare.

Sekreterare och kassaförvaltare.

Grill, C. E. (se ovan).

Eva Bonniers donationsnämnd.

Enligt det av stadsfullmäktige den 15 mars 1909 antagna reglementet för Eva Bonniers donationsfond, avsedd för konstnärligt utsmyckande av offentliga byggnader och platser i Stockholm, skola fullmäktige, när fondens avkastning uppgår till 25,000 kr. utöver vad som fordras till vissa i testamentet bestämda legat tillsätta en särskild nämnd, vars ledamöter skola vara sju. Av dessa utse stadsfullmäktige inom sig en; av de övriga skola fem vara konstnärer, dit även arkitekter enligt reglementet hänföras; av dem skola högst tre vara målare, minst en skulptör och minst en arkitekt. Dessa utses genom val, varvid rösträtt tillkommer svensk konstnär, som uppnått 25 års ålder och utställt arbete vid någon av svenska konstnärer anordnad utställning, där jury fungerat. Tid för val kungöres i tidningarna. Sedan dessa två val skett välja dessa sex en sjunde person, som icke är konstnär men ådagalagt synnerligt intresse för konst. Valet avser en tid av fem år. Stadsfullmäktige beslöt den 26 februari 1911 hemställa hos överståthållarämbetet, att ämbetet ville föranstalta om val av fem ledamöter och lika många suppleanter i nämnden.

Stadsfullmäktige förrättade samma dag val av en representant och suppleant. Konstnärernas val ägde rum den 22 april 1911.

Av stadsfullmäktige vald ledamot.

Warburg, K. J., professor, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

H. K. H. Prins Eugen, målare; **Bergh, R.**, målare; **Eriksson, C.**, skulptör; **Hedberg, T. H.**, teaterchef; **Westman, C.**, arkitekt; **Östberg, R.**, arkitekt.

Av stadsfullmäktige utsedd suppleant.

Lagerholm, O. W., fil. lic., fabriksidkare, stadsfullm.

Övriga suppleanter.

Bergsten, C., arkitekt; **Eldh, C. J.** bildhuggare; **Pauli, Hanna**, målarinna; **Simonsson, B.**, målare; **Swedlund, P.**, målare; **Bonnier, K. O.**, bokförläggare.

Sekreterare.

Olbers, G. E.

Styrelsen för svenska cancerföreningen Stockholmsavdelning.

Den 17 februari 1913 beslöt stadsfullmäktige att till utdelning disponibla medel ur Forsgrenska fonden (500,000 kr.) skulle tilldelas svenska cancerföreningens Stockholmsavdelning mot villkor bl. a. att stadsfullmäktige skulle äga rätt utse en ledamot i styrelsen jämte en revisor och suppleant för denne.

Valet skedde den 1 april 1913. Valet avser tiden intill första ordinarie sammanträdet 1916.

Av stadsfullmäktige vald ledamot. Sfvälda ledamöter.

Borgström, A. G. S., justitieråd, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Berg, J. W., professor, ordf.; Forsenner, J. Hj., docent; Forssell, G., prakt. läkare, sekr.; Hultgren, E. O., överläkare; Nachmannson, J., bankdirektör, skattmästare; Printzsköld, O. H. R., förste hovmarskalk.

Understödda institutioner.

Institutioner, vilka av staden understödjas.

Undervisningsanstalter.

(Skolor, yrkesskolor, föreläsninganstalter, bibliotek etc.)

Allmänna läroverken.

Stadens bidrag år 1914: 688,555 kr.

Bidrag till lärarnas vid allmänna läroverken avlöning jämlikt kungl. brev den 20 november 1816: 15,000 kr.

Hyresersättning till rektorer: 13,700 kr. Denna hyresersättning utgår för vart och ett av åren 1913—1915 med 2,000 kr. vid de högre allmänna läroverken och 1,900 kr. vid realskolorna; därest vederbörande rektor är mantalsskriven utom Stockholm, utgår ersättningen med respektive 1,700 och 1,600 kr.

Hyreshjälp till rektor vid nya elementarskolan: 1,000 kr. Denna hyreshjälp utgår för vart och ett av åren 1913—1915; därest vederbörande är mantalsskriven utom Stockholm utgår ersättningen med 700 kr.

Hyreshjälp till lektorer och adjunkter vid allmänna läroverken: 90,000 kr.

Hyreshjälp till ordinarie teckningslärare vid allmänna läroverken: 3,200 kr.

Hyreshjälp till extra lärare och extra ordinarie lektorer vid allmänna läroverken: 9,000 kr.

Hyreshjälp till lektorer och adjunkter, teckningslärare samt extra lärare och e. o. lektorer utgår allenast till den, som är mantalsskriven i Stockholm eller, som från annan ort dit befordrad, där bosatt sig, men ännu icke hunnit bliva därstädes mantalsskriven.

Beräknad hyra för skollokaler: 299,655 kr.

Läroverkshusens underhåll: årlig kostnad 50,000 kr.

Inventariers inköp och underhåll: årlig kostnad 7,000 kr.

Ny- och ombyggnader: Till ny läroverksbyggnad å Norrmalm 200,000 kr. (anslaget får tagas i anspråk först när stadsfullmäktige fattat beslut i frågan och godkänt ritningar).

Högre flickskolor.

Stadens bidrag år 1914: högst 89,400 kr. Bidrag till lönetillägg åt lärarinnor vid högre flickskolor: 25,000 kr. Bidrag till pensionering av lärarinnor vid de högre flickskolorna: 12,000 kr.

Bidragen äro beviljade för åren 1913—1915 att tilldelas var och en av Afzelii elementarskola för flickor, Ateneum för flickor, Brummerska skolan, Detthowska skolan, Kungsholms elementarskola för flickor, Kungsholms läroverk för flickor (f. d. privata elementarskolan för flickor på Kungsholmen), Lyceum för flickor, Nya ele-

mentarskolan för flickor, Oscarsskolan (f. d. realskolan för flickor), Anna Sandströms skola, Södermalms högre läroanstalt för flickor, Wallinska flickskolan, Ahlinska skolan samt Lychouska skolan med enahanda belopp, som av statsverket tillerkännas dessa skolor för samma tid, samt under villkor att redogörelser för sålunda understödda skolors verksamhet under ifrågavarande tid, avfattade enligt de föreskrifter, kungl. maj:t kan meddela, avlämnas till drätsel-nämndens första avdelning samt att stadens bidrag skall utbetalas på samma tider som statens.

Ansaget till lönetillägg är beviljat för åren 1913—1915 och skall användas som bidrag till lönetillägg åt lärarinnor vid av kommunen understödda högre flickskolor; sådant bidrag utgår med hälften av det belopp statsverket för samma ändamål tillerkänner dylik skola under samma tid och utbetalas på samma tider som statens bidrag.

Ansaget till pensionering är beviljat för åren 1913—1915 och skall användas såsom bidrag till pensionering av lärarinnor vid av kommunen understödda högre flickskolor; sådant bidrag utgår enligt de grunder, som av riksdagen år 1910 fastställts, och utbetalas på samma tider som statens bidrag.

Första dövstumundervisningsdistriktet.

Stadens bidrag år 1914: 29,263 : 49 kr.

Lagen den 31 maj 1889 ang. dövstumundervisningen indelar riket för dövstumundervisning i sju distrikt, det första omfattande bl. a. Stockholm (jfr sid. 195). § 34 i nämnda lag stadgar, att utgifterna för undervisning, lärares avlöning, lärjungarnas underhåll, anskaffande av erforderliga lokaler för skolan, skolmöbler, undervisningsmateriel och vad i övrigt för skolan erfordras skall bestridas av skoldistriktet.

Småbarnsskolesällskapet i Stockholm.

Stadens bidrag år 1914: 1,800 kr. (varav 300 kr. hyresbidrag).

Sällskapet underhåller fyra småbarnsskolor, en å Kungsholmen (Hantverkareg. 41), en å Östermalm (Grevtureg. 44), en för Jakobs och Johannes församling (Döbelnsg. 42) samt en i Katarina församling (Fjällg. 31). Småbarnsskolorna avse att mottaga fattiga barn under en del av dagen för att sysselsätta dem med de första grunderna i läsning och skrivning m. m. Barn från 4 år till skolåldern mottagas.

Sällskapet åtnjuter vidare understöd av Katarina, Kungsholms Jakobs, Johannes, Hedvig

Eleonora, Engelbrekts och Oscars församlingar samt fattigvårdsstyrelsen i Katarina.

Stockholms högskola.

Stadens bidrag till en stats- och rättsvetenskaplig avdelning för år 1914: högst 35,000 kr. (se villkoren nedan).

Stadens bidrag till meteorologiska stationer år 1914: 3,200 kr.

För upprättande i Stockholm av en högskola bildades 1869 högskoleföreningen. Sedan föreningen mottagit en del donationer, antog den år 1877 stadgar för skolan, varefter föreläsningar började hållas år 1878. Understöd av staden erhöles 1879. Höstterminen 1881 inskrevdes de första lärjungarna. Kungl. maj:t fastställde den 20 november 1903 grundstadgar för högskolan samt gav densamma examensrätt den 11 mars 1904 (för filosofiska examina) samt den 28 september 1907 (för juridiska examina).

Stadens bidrag till en stats- och rättsvetenskaplig avdelning vid Stockholms högskola, högst 35,000 kr. Med avseende å förevarande bidrag hava stadsfullmäktige den 21 december 1904 beslutat: att för upprättandet och vidmakthållandet av en stats- och rättsvetenskaplig avdelning vid Stockholms högskola enligt uppgjord plan tillskjuta det belopp, som, efter det för ändamålet i första hand använts avkomsten av högskolans egna, för en sådan avdelning särskilt donerade medel samt inflytande terminsavgifter, därutöver erfordras, dock högst 35,000 kr. årligen, under villkor: att till högskolan kvartalsvis utbetalas en fjärdedel av stadens bidrag, sådant detsamma beräknats i ett av högskolans styrelse för varje år uppgjort och av drätselnämndens första avdelning granskat stafförlag; att med avseende å beräkandet av högskolans egna inkomster för den stats- och rättsvetenskapliga fakulteten skall iakttagas, att, därest högskolan erhåller donationer utan särskilt angivet ändamål, det skall tillkomma stadsfullmäktige att efter förslag av högskolans styrelse för varje fall bestämma, huruvida och i vilken omfattning sådana donationer skola avses för nysnämnda avdelning; att, därest efter avslutandet av högskolans böcker visat sig, att högskolan i bidrag till den stats- och rättsvetenskapliga avdelningen av staden uppburit för något år mera, än som för årets utgifter behövs utöver det, som kunnat bestridas med högskolans egna, för ändamålet disponibla inkomster av räntor och influtna terminsavgifter för samma år, högskolan skall till staden återbära överskottet; samt att anslaget beviljas tillvidare för åren 1905—1914, dock att den del av anslaget, som tagits i anspråk såsom bidrag till någon under sagda tid av högskolans styrelse utnämnd professors avlöning och pensionering, får, i den mån högskolans egna för ändamålet tillgängliga inkomster icke förslå, av högskolan uppbäras för denne

lärare personligen, så länge han på grund av sin berörda anställning är berättigad till lön eller pension från högskolan. Genom beslut den 16 febr 1914 hava stadsfullmäktige medgivit, att bidraget för åren 1913—1914 med hela beloppet må disponeras för den stats- och rättsvetenskapliga avdelningens särskilda behov enligt av högskolans styrelse uppgjord plan, som av drätselnämndens första avdelning godkännes.

Till meteorologiska stationer med självregistrerande instrument: 3,200 kr. Anslagen hava ställts till Stockholms högskolas förfogande under villkor, att högskolans styrelse drager försorg om inköp av nödiga instrument och dessas uppsättning samt enligt gjort uttalande åtager sig: a) anställande av en vetenskapligt utbildad föreståndare med uppdrag att verkställa detaljanordningarna vid stationernas inrättande, att instruera erforderliga biträden och slutligen att, sedan stationerna äro färdiga, övervaka desamma, så att instrumenten nöjaktigt justeras och därefter korrekt skötas så, att fullgoda och oavbrutna observationsserier erhållas; b) mottagande och förvaring av observationsmaterial; och c) tillhandahållande av detta observationsmaterial åt stadens tjänstemän och för övrigt åt kompetenta personer, som önska taga del därav.

Tekniska skolan.

Stadens bidrag år 1914: 7,500 kr.; tillfälligt anslag för år 1914: 20,761 kr.

Stadens bidrag enligt stadsfullmäktiges beslut den 28 mars 1890: 7,500 kr. Bidraget utgår tillvidare, dock endast så länge statens årsanslag till skolan utgår med minst det nuvarande beloppet.

Det tillfälliga anslaget, som är avsett att utgå med 4,600 kr. till provisorisk lönerreglering och 16,161 kr. till uppehållande av skolans verksamhet, motsvaras av ett statsanslag till enahanda belopp och ändamål. Jfr vidare sid. 194.

Stockholms borgarskola.

Stadens bidrag år 1914: 61,900 kr.

Bidraget utgår för år 1914, därav 14,000 kr. att användas till fortsättande av skolans verksamhet i samma omfattning som år 1900, 11,000 kr. för uppehållande av den år 1901 öppnade högre skolavdelningen å Norrmalm (allmänna språklinjer), 1,200 kr. för utvidgning av undervisningen vid den högre skolavdelningen i staden inom broarna, 21,000 kr. till hyra för undervisningslokaler; 3,000 kr. för beredande av fullständig undervisning åt ytterligare 300 lärjungar vid skolans högre allmänna avdelningar, 2,700 kr. till anordnande av undervisning i vissa ämnen vid yrkeslinjen samt 9,000 kr. till bestridande av skolans allmänna omkostnader.

Understödda institutioner. Borgarskolan åtnjuter för sin föreläsningssamhet år 1914 ett statsbidrag av 2,250 kr. Jfr vidare sid. 194.

Grevesmühliska samskolan.

Stadens bidrag år 1914: 9,000 kr.

Denna skola grundades år 1812 och verkade under större delen av 1800-talet som vanlig folkskola. Då folkskoleväsendet i staden nått en högre utveckling, omorganiserades skolan till en tvåårig, på folkskolans 14:e kurs byggd fortsättningskola, som 1905 ombildades till 3-klaslig realskola. Skolans föreståndare erhöll 1908 rätt att anställa realskoleexamen med skolans egna lärjungar och dit hänvisade privatister. År 1910 utvidgades skolan med en fjärde klass och kan därigenom mottaga elever från folkskolans 12:e kurs.

Stadens bidrag utgår med stadgad terminsavgift för varje elev från huvudstadens församlingar utom för elev från Jakobs och Johannes, åt vilken beredes friplats vid skolan.

Stockholms norra yrkesskola.

Stadens bidrag år 1914: 5,000 kr.

Denna skola är tillkommen på enskilt initiativ för hopsamlade medel och med understöd av Johannes församling. Undervisning lämnas i skrädderi och snickeri åt 21 å 25 elever samtidigt. Kursen är tvåårig och garanteras de elever, som därav anses förtjänta, efter kursens avslutande platser som avlönade lärlingar hos mästare i huvudstaden. Obemedlade elever med goda vitsord erhålla bidrag till kost och beklädnad med intill en krona för varje söckendag de deltaga i skolans arbete, som pågår varje vardag från 7,30 f. m. till 1 e. m. samt 2,30—6 e. m. Under de månader, som eleverna åtnjuta teoretisk undervisning i räkning, bokhålleri, linear- och frihandsteckning kl. 6—8 e. m. i tekniska skolan, slutar dock undervisningen i yrkesskolan kl. 5 e. m. och lördagar redan kl. 2 e. m. efter att då hava fortgått i ett sammanhang från kl. 7,30 f. m. Skolans snickeriavdelning är belägen Döbelngatan 38 och dess skrädderiavdelning Frejgatan 25.

Stadens bidrag utgår för år 1914 med avdrag för vad som kan komma skolan till godo från fattigvårdsnämnden samt under villkor, att elevernas antal uppgår till minst 9 å skrädderiavdelningen och minst 12 å snickeriavdelningen. Skolan åtnjuter understöd från Johannes församling samt från skrädderiföreningen och uppehålls verksamheten för övrigt genom gåvor av enskilda.

Byggmästareföreningens murareyrkesskola.

Stadens bidrag år 1914: 750 kr.

Denna skola, som avser att utbilda yrkeskickliga murare, inrättades år 1901 av Stock-

holms byggmästareförening och har sedan 1905 understötts av staden, som också nämnda år hyresfritt upplåt tomt till byggnad för skolan. Läroföreläsningen är enligt skolans stadgar treårig.

Stadens bidrag utgår för år 1914 under villkor att byggmästareföreningen med minst samma belopp bidrager till skolan och att redovisning över skolans medel lämnas drätsel-nämndens första avdelning, som tillsätter inspektör över skolan, vilken skall avlämna en till stadsfullmäktige ställd rapport.

Yrkesskolan för bokhantverk.

Stadens bidrag år 1914: 4,000 kr.

Skolan började sin verksamhet år 1903 med en heldagskurs. Den teoretiska undervisningen var förlagd till tekniska skolan t. o. m. år 1906. År 1907 omorganiserades skolan och har därefter t. o. m. vårterminen 1913 omfattat tvååriga aftonkurser med i medeltal 45 elever årligen. Fr. o. m. höstterminen 1913 äro även heldagskurser anordnade.

Bidraget utgick med 3,000 kr. för år 1913, samt utgår med 4,000 kr. för år 1914 och 5,000 kr. för år 1915, allt under förutsättning att yrkesskolan för bokhantverk anordnas dels i heldagskurser och dels i aftonkurser, de förra omfattande tre år med undervisning en hel dag i veckan, de senare två år, ävensom att den teoretiska undervisningen i heldagskursen anordnas efter huvudsakligen samma plan, som kan bli fastställd för stadens egna yrkesskolor, samt i övrigt under villkor att på enskild väg bidrag anskaffas till minst samma belopp som stadens och i annat fall stadens bidrag bortfaller eller minskas till samma belopp som de på enskild väg anskaffade, att skolans styrelse till Stockholms folkskoleledningen avgiver redovisning för skolans medel samt att direktionen må äga tillsätta en inspektör över skolan, vilken skall avlämna till stadsfullmäktige ställd rapport.

Frisörföreningens yrkesskola.

Stadens bidrag 1914: 1,000 kr.

Denna skola inrättades år 1899 med uppgift att under fyraåriga kurser utbilda hos frisörföreningens medlemmar anställda elever i rent fackliga ämnen.

Stadens bidrag utgår under villkor, att undervisningen anordnas i huvudsak efter en av Stockholms folkskoleledningen angiven plan (innebärande bl. a. att undervisningen utsträcker sig till bokliga kunskaper), att skolan hålles öppen för lärlingar även hos mästare, som icke tillhöra frisörföreningen, att antalet elever utgör minst 20, att på enskild väg anskaffas medel till minst samma belopp som stadens bidrag samt att skolan underkastas den kontroll, direktionen anser lämplig.

**De blindas förenings hantverks-
skola för blindade kvinnor.**

Stadens bidrag år 1914: högst 1,000 kr.

»Ändamålet med nämnda hantverksskola, som inrättades år 1902, är att i korgmakeri utbilda kvinnliga blindade och sålunda bereda dem möjlighet till bättre utkomst än den, de vanliga kvinnliga handarbetena kunna erbjuda, ävensom att, i den mån det låter sig göra, bereda åtminstone de slemmottade fast arbets-plats och ett hem inom skolan.»

Bidraget utgår med 75 kr. för varje i skolan intagen elev, tillhörande Stockholms kommun, under villkor att föreningen till drätsel-nämndens kammarkontor avlämnar redogörelse för skolans verksamhet samt underkastar sig den kontroll drätsel-nämndens första avdelning kan anså lämplig.

Fredrika-Bremer-förbundet.

Stadens bidrag år 1914: 300 kr.

Detta förbund, som stiftades år 1884, har till ändamål »att under kraftig samverkan av erfarna män och kvinnor, inom så vida kretsar av vårt land som möjligt, verka för en sund och lugn utveckling av arbetet för kvinnans höjande i sedligt och intellektuellt så väl som i socialt och ekonomiskt avseende». Detta mål söker förbundet vinna dels genom sin *för-bundsbyrå*, som lämnar upplysningar i alla frågor, som röra kvinnorörelsen, såsom utbildnings- och förvärvsmöjligheter för kvinnor m. m., verkställer utredningar ang. arbets- och löne-förhållanden etc., dels genom *förmedling av platser* för bildade kvinnor, varjämte förbundet förvaltar stora *donations- och stipendiefonder* samt en *sjuk-kassa* för lärarinnor, koutorister etc. Förbundet har upprättat en *lanthushållningsskola* för utbildande av lärarinnor. Förbundet utger »Hertha», tidskrift för den svenska kvinnorörelsen och »Hemtrevnad, praktisk tidning för hemmet».

Bidraget utgår till anordnande av föreläsningar i praktiska ämnen för unga kvinnor, under villkor att plan över föreläsningarna avlämnas till drätsel-nämndens första avdelning.

**Södra kristliga föreningen av unga
kvinnor.**

Stadens bidrag år 1914: 4,800 kr.

Föreningen, som sedan 1887 verkat bland ogifta arbeterskor inom Katarina församling och sedan 1891 varit ansluten till Sveriges kristliga föreningar av unga kvinnor, bedriver sin verksamhet dels genom möten med inom in-dustrien arbetande kvinnor i lokaler inom fabri-ckerna efter arbetets slut, dels genom undervisning i sömnad och matlagning, varjämte föreningen uthyr rum åt arbeterskor och elever i husmoders- och tjänarinneskolan. Vid nämnda

möten förekomma bland annat musik och föredrag i allmänbildande ämnen, och pläga mötena vara besökta av mellan 100 och 200 unga kvinnor. Föreningens husmoders- och tjänarinneskola avser att utbilda dugliga husmodrar och ensamjung-frur för den ekonomiskt mindre gynnsamt situ-erade medelklassen.»

Av anslaget utgå 4,000 kr. till de av föreningen upprättade husmoders- och tjänarinne-skolorna under det av stadsfullmäktige år 1911 föreskrivna villkor, att föreningen underkastar sig den kontroll, Stockholms folkskoledirektion kan finna lämplig; för återstående 800 kr. hava stadsfullmäktige år 1909 föreskrivit som villkor, att föreningen underkastar sig den kontroll, drätsel-nämndens första avdelning kan finna lämplig.

**»Matlagningskurser för hus-
mödrar.»**

Stadens bidrag år 1914: 2,000 kr.

Stockholms lokalavdelning av »svenska skol-kökslärarinnornas förening» tillsatte år 1908 en kommitté för anordnande av matlagningskurser för husmödrar. Denna kommitté anskaffar på enskild väg erforderliga medel och anordnar olika kurser dels för fullständigt obemedlade en kostnadsfri kurs, dels för mera bemedlade en kurs, där deltagarna själva få betala ingredienserna, dels slutligen för husmödrar, som ej ha tillfälle genomgå matlagningskurs, demonstrationskurser. Kurserna anordnas i allmänhet i folk-skolorna, som kostnadsfritt upplåtas, och hållas om kvällarna.

Bidraget utgår under villkor att till drätsel-nämndens första avdelning före varje termin början avlämnas plan över kurserna samt, sedan räkenskaperna avslutats för året, berättelse över kommitténs verksamhet och räkenskaper.

Verksamheten understöddes dessutom av Pa-triottiska sällskapet.

**Stockholms folkskollärarinnors
husmoderskola å Färsna.**

Stadens bidrag år 1914: 2,000 kr.

Skolans ändamål är att bibringa flickor, som utgått från Stockholms folkskolor, praktiska kunskaper i husliga sysslor och därigenom dana dem till dugliga tjänarinnor och husmödrar. Endast fattiga och värtade flickor, som avgått från Stockholms folkskolor med minst 14 kurser, kunna vinna inträde i skolan, som är belägen strax utanför Norrtälje.

Kurserna vid skolan omfatta i regel ett år och årsavgiften är bestämd till 150 kr. Flickorna undervisas i matlagning, tvätt, sömnad, vävnad m. m.

Bidraget utgår under villkor, att skolan skall vara pliktig för året mottaga minst fem elever från Stockholms barnavårdsnämnd emot en av-gift icke överstigande 150 kronor för varje och ställas under Stockholms folkskoledirektionens inspektion.

**Under-
stödda
in-
stitu-
tioner.**

Under-Sällskapet för folkundervisningens stödda in-stitutioner.

Stadens bidrag år 1914: 5,000 kr.

Sällskapet, som verkat sedan 1800-talets början, inrättade år 1897 en högre folkskola för flickor, vars numera treåriga kurs är avsedd att förbereda och utbilda lärjungarna för kvinnans praktiska livsuppgifter. Eleverna i första klassen erhålla en övervägande teoretisk undervisning, men i klassens kurs ingår även teckning, handarbete, matlagning, samaritkurs, trädgårdsskötsel m. m. Andra och tredje klasserna utgård en kvinnlig yrkesskola. Andra klassens kurs avser en mera mångsidig praktisk utbildning i hemsysslor (huslig ekonomi, barnavård, linne- och klädsömnad, tvätt och strykning, tapetserarearbeten och bokföring). Tredje klassen är uppdelad i specialkurser för meddelande av en fullständig yrkesutbildning i något av de ovan nämnda ämnena, dock att samtliga elever i denna klass erhålla gemensam undervisning i samhällslära, yrkes- och samhällshygien, sjukvård, litteraturläsning och sång. Skolan kan mottaga 60 å 65 elever, därav 5 frielever i varje klass.

Av stadens bidrag utgå 4,000 kr. till vidmakthållande och förbättring av den kvinnliga praktiska utbildningen vid sällskapets högre folkskola för flickor samt 1,000 kr. till anordnande av minst tre aftonkurser i hemsysslor, linne- och klädsömnad samt tvätt och strykning, allt med villkor, att skolan underkastas den kontroll, Stockholms folkskoledirektion kan finna lämplig.

Föreningen för husmoderskolor med barnavård.

Stadens bidrag år 1914: 6,000 kr.

Föreningens ändamål är att upprätta och underhålla husmoderskolor, avsedda att under ettårig kurs bibringa eleverna grunderna i matlagning och bakning, tvätt och renhållning, sömnad och lagning ävensom vård och tillsyn av mindre barn. Skolorna, som äro avsedda för flickor, som genomgått fullständig folkskolekurs, anordnas så, att det arbete, som inom dem uträttas, kommer till socialt nyttig användning, företrädesvis till förmån för fattiga barn. Föreningen äger f. n. tvenne skolor: *Sofia husmoderskola*, vid Skånegatan (i hörnet av Duvnäs-gatan) inom eget å stadens tomt uppfört hus, innehållande husmodersskola för 30 elever samt barnkrubba för cirka 60 barn samt *Maria husmoderskola*, Brännkyrkagatan 88, med barnbespising för 50 barn.

Bidraget utgår under villkor, att föreningen till Stockholms folkskoledirektion avlämnar plan för undervisningen, att de av föreningen anordnade skolorna äro underkastade den kontroll, direktionen kan finna lämplig samt att föreningen till drätselnämndens första avdelning och direktionen sedan räkenskaperna för året av-

slutats, avlämnar redovisning för användningen av föreningens medel och en berättelse över föreningens verksamhet.

Föreningen åtnjuter dessutom anslag från Katarina och Maria fattigvårdsstyrelser.

Arbetarinstitutet i Stockholm.

Stadens bidrag år 1914: 6,000 kr.

Arbetarinstitutet i Stockholm, som stiftades år 1880 av med. dr Anton Nyström och erhållit kommunalt understöd sedan 1883, avser, »att åt alla, såväl kvinnor som män, vilka icke under uppväxtåren fått ägna sig åt högre studier, meddela en populärt vetenskaplig bildning samt bereda tillfälle till förädlade nöjen». Institutet, som står utanför alla politiska och sociala strider och agitationer, söker nå sitt syfte genom föreläsningkurser, fördelade på varje veckodag september—april, och anordnande av folkkonserter. Ett folkbibliotek på 3,600 band med läsrum finnes i institutets lokaler Klara norra kyrkogata 8.

Institutet åtnjuter år 1914 ett statsbidrag av 2,900 kr., varav 500 kr. till filial vid Värtan.

Södermalms arbetarinstitut.

Stadens bidrag år 1914: 2,000 kr.

Södermalms arbetarinstitut, beläget Nytorgs-gatan 28, stiftades år 1895 och har ungefär samma syfte som arbetarinstitutet i Stockholm. Statsbidrag utgår år 1914 med 1,250 kr.

Arbetarföreningen i Stockholm.

Stadens bidrag år 1914: 3,000 kr.

Denna förening, som bildades år 1866, består huvudsakligen av hantverks-, industri- och grovarbetare och har till syfte »att åstadkomma samverkan för en sådan lagbunden samhällsutveckling, som kan genom praktiska åtgärder främja arbetsklassens bästa i socialt, ekonomiskt och intellektuellt hänseende». Den anordnar föreläsningkurser och samkväm, håller läsrum och bibliotek, förvaltar en sjuk- och begravningsfond samt en pensionsfond för sina medlemmar, understöder en avdelning för bekländnad av fattiga barn och utdelar premier för hemslöjd. Stadens bidrag utgår till fortsättande och utvidgande av föreningens föreläsningar.

Föreningen åtnjuter för år 1914 ett statsbidrag av 2,000 kr.

Pedagogiska lärokursen.

Stadens bidrag år 1914: 500 kr.

Denna kurs, som inrättades år 1890, förestås av en styrelse, som varje lästermin anordnar föreläsningar och kurser i olika ämnen, avsedda huvudsakligen för lärare och lärarinnor vid alla slag av skolor i Stockholm. Under år 1910 har påbörjats en sammanhängande föreläsningsserie, beräknad för två eller tre år och

ägnad åt kristendomskunskapens olika huvud-
delar, och under år 1911 påbörjades en längre
föreläsningsserie över Sveriges historia.

Sånga-Stenhamra föreläsningss- förening.

Stadens bidrag år 1914: 250 kr.

Bidraget är beviljat för år 1914 under
villkor, att, om föreningen ej erhåller statsans-
slag för nämnda år eller detta sättes under 500
kr., stadens bidrag bortfaller eller minskas till
hälften av statsanslaget, att föreläsningarna hu-
vudsakligen hållas i nya skolhuset vid Sten-
hamra samt att föreningen vid utövandet av
sin verksamhet skall vara underkastad den
kontroll, drätselnämndens andra avdelning kan
finna lämplig.

Statsanslag för år 1914 har beviljats med
250 kr.

Brännkyrka föreläsningssförening.

Stadens bidrag år 1914: 500 kr.

Bidraget utgår för år 1914 under villkor, att,
om föreningen ej erhåller statsanslag för nämnda
år eller detta nedsättes under 400 kr., stadens
bidrag bortfaller eller minskas i förhållandet
5 till 4 samt att föreningen vid utövande av
sin verksamhet skall vara underkastad den kontroll,
drätselnämndens första avdelning kan
finna lämplig.

Statsanslag åtnjutes för år 1914 med 500 kr.

Folkbildningsförbundet.

Stadens bidrag år 1914: 18,000 kr.

Folkbildningsförbundet, som bildades år 1903,
arbetar på trenne byråer under gemensam över-
styrelse, nämligen: 1) *bokförmedlingsbyrån*,
som tillhandagår folkbibliotek med förmedling
vid bokinköp samt råd och upplysningar i alla
till folkbiblioteksfrörelsen hörande frågor och ut-
thyr vandringsbibliotek, 2) *föreläsningssbyrån*,
som förmedlar föreläsningar, utthyr ljusbilder
etc. samt 3) *avdelningen för folkbiblio-
teken* i Stockholm. Förbundet har självt upp-
rättat tre bibliotek i Stockholm (Johannes, Kata-
rina, Maria) samt övertagit förvaltningen av två
andra (arbetarinstitutionens och biblioteket i Lind-
hagensgatan 9). Antalet boklån uppgick 1913
till 99,333. Förbundets expedition är belägen
Norrländsgatan 17.

Anslaget utgår under villkor att ett sakkun-
nigt biträde anställs för bibliotekens skötsel.

I statsbidrag åtnjutes folkbildningsförbundet
för år 1914: 4,000 kr. till föreläsningssbyrån.

Stockholms arbetarbiblioteks- förbund.

Stadens bidrag år 1914: 12,000 kr.

Förbundet bildades år 1891 med syfte »att
upprikta och ytterligare utvidga för huvud-

stadens arbetare »avsett arbetarebibliotek med
läsrum», och 1892 öppnades biblioteket med
400 band vid Svartmangatan, därifrån biblio-
teket 1897 flyttades till Norrmalm, samtidigt
med att en avdelning öppnades på Söder. Biblio-
teket har bildats genom sammanslagning av
förenings bokförråd samt genom gåvor och inköp.
De till förbundet anslutna föreningarna (vid 1913
års slut 120) äga biblioteket, som förvaltas av en
styrelse på sju personer. Förbundets bokförråd
uppgår nu till 26,800 band, fördelade på cen-
tralbiblioteket, Barnhusgatan 14, södra biblio-
teket, Bangårdsgatan 4 samt ett mindre filial-
bibliotek vid Liljeholmen. Centralbiblioteket är
öppet oktober—maj vardagar 10 f. m.—2 e. m.
samt 5—9 e. m., söndagar 11 f. m.—2 e. m.;
södra biblioteket oktober—maj vardagar 4—9
e. m., söndagar 11 f. m.—2 e. m. Under juni
—september hållas biblioteken öppna endast
söckendagar 6—9 e. m. Antalet hemlån uppgick
under år 1913 till 74,648.

Stadens bidrag utgår under villkor, att ut-
låningsstationerna inrättas inom staden.

Vasastadens folkhem.

(F. d. Adolf Fredriks.)

*Stadens bidrag år 1914: 3,000 kr. För
komplettering av biblioteket för en gång
500 kr.*

År 1898 bildades föreningen för Adolf Fred-
riks folkhem, som öppnades samma år. Folk-
hemmet, som efter församlingsdelningen 1906
kallas Vasastadens folkhem, är beläget Norr-
tullsgatan 37 och utgöres av läs- och skriv-
rum, bibliotek med öfver 3,000 band, tidningar
och tidskrifter, samlingsrum för ungdomsföre-
ningar etc.

De besökandes antal uppgick år 1913 till
33,836 personer.

Stockholms läsesalong.

Stadens bidrag år 1914: 2,500 kr.

År 1866 grundades genom bidrag av enskilda
personer »Läsesalong för damer», som några
år senare blev tillgänglig även för män. År 1884
inflyttade läsesalongen i Beridarebangatan 25.
F. n. är den inrymd i Arsenalsgatan 1, där den
hålles tillgänglig vardagar 9 f. m.—9 e. m.
samt sön- och helgdagar 2—9,30 e. m. Där
erbjüdes tillfälle till läsning på stället av en rik-
haltig samling in- och utländska tidningar och
tidskrifter ävensom hemlån ur en boksamling
av cirka 40,500 band. De besökandes antal
uppgår till omkring 20,000 personer årligen.
Bidraget utgår till hyra och anskaffande av
in- och utländska tidningar och tidskrifter un-
der förbehåll av den kontroll, drätselnämndens
första avdelning kan finna skäligt bestämma.

Understödda institutioner.

Pedagogiska biblioteket i Stockholm.

Stadens bidrag år 1914: 1,200 kr.

Detta bibliotek upprättades år 1885 av Stockholms läraresällskap, som fortfarande utser bibliotekets styrelse. Biblioteket omfattar nu omkring 36,000 band, arbeten rörande uppfostran och undervisning, skolstatistik, skolböcker, vetenskaplig litteratur, avsedd för lärares studier m. m. och antalet boklån år 1913 uppgick till 5,130. Biblioteket, som är avsett såväl för utlåning som för begagnande på stället, är beläget Eriksbergsgatan 8 (Whitlockska samskolans nya hus) och hålles öppet 1 september—15 juni helgfria dagar 12—1 samt 6—8 e. m.

Stockholms barn- och ungdomsbibliotek.

Stadens bidrag år 1914: 2,000 kr.

Biblioteket, som tillkom hösten 1911 på initiativ av fil. dr Valfrid Palmgren Munch-Petersen och enbart genom frivilliga bidrag, är beläget Drottninggatan 65, 1 tr., och tillgängligt: vardagar 3—8 e. m., sön- och helgdagar 1—4 e. m. När Stockholms kommunala biblioteks-väsen ordnats, skall enligt stadgarna biblioteket som gåva överlämnas till staden. Bidraget utgår för år 1914 till inköp av lämplig litteratur under villkor, att biblioteket till drätsel-nämndens kammarkontor avlämnar redogörelse över sin verksamhet samt underkastar sig den kontroll, drätsel-nämndens första avdelning finner skäligt bestämma, ävensom att biblioteket, därest dess verksamhet skulle upphöra innan i § 2 av dess stadgar förutsatta förhållanden inträffa, även då skall till staden överlämnas.

Dövstumföreningen i Stockholm.

Stadens bidrag år 1914: 500 kr.

Föreningen utgör en sammanslutning av inom Stockholm och dess närmaste grannskap boende dövstumma över 16 år, och dess syfte är dels ekonomiskt — att bispringa medlem med ekonomiskt understöd vid förefallande behov — dels uppfostrande — att stödja honom i sedligt och allmänbildande syfte genom anskaffande av passande bibliotek, föredrag och bildande umgänge.

Bidraget utgår till utvidgande av föreningens bibliotek och läsestuga.

Värme- och läsestugor.

Stadens bidrag år 1914: 3,500 kr.

Detta anslag disponeras av styrelsen för asylerna och utgår till goodtemplarnas värmestuga vid Olofsgatan. I värmestugan finnas böcker och tidningar samt verkstad för skolgång.

Folkkonsertförbundet.

Stadens bidrag år 1914: högst 4,500 kr.

Förbundet, vilket har sitt upphov i en blandad kör, som plägade biträda vid Stockholms borgarskolas populära litteratur- och musikafnarn, bildades år 1905 och har till syfte »att genom anordnande av prisbilliga folkkonserter med även i litterärt avseende värdefulla program söka i sin mån väcka och underhålla estetiskt intresse hos huvudstadens kroppsarbetande befolkning».

Bidraget utgår för anordnande under arbetsåret 1913—1914 av dels tre folkkonserter med blandad kör och flygelackompagnemang i Immanuelskyrkan eller annan därmed jämförlig lokal mot bidrag av 500 kr. för varje konsert, samt dels 20 musikafnarn mot bidrag av 150 kr. till var och en under villkor: att biljettpriset till både konserter och musikafnarn icke sättes högre än 25 öre och att beträffande biljettförsäljningen vidtagas sådana åtgärder, som innebära största möjliga garanti för att dessa konserter och musikafnarn få den publik, för vilken de äro avsedda.

Skansen.

Stadens bidrag år 1914: 15,000 kr.

Bidraget utgår för år 1914 under villkor: 1) att såväl berättelse över anslaget användande som revisionsberättelsen över nordiska museets förvaltning insändas till drätsel-nämndens första avdelning; 2) att lärjungar vid såväl Stockholms allmänna läroverk och folkskolor som de med bidrag från Stockholms stad understödda högre flickskolor i samlad klass under lärares uppsikt och på tider, varom överenskommelse kan träffas med Skansens styrelse, äga kostnadsfritt tillträde till Skansen; 3) att Skansen tillhandahåller Stockholms folkskoledirektion årligen 1,500 frikort, gällande för besök å Skansen under tiden 16 juni—20 augusti, att mot de särskilda villkor och ordningsregler, varom överenskommelse kan träffas mellan direktionen och Skansens styrelse, utdelas till välartade barn inom folkskolans högre klasser; 4) att Skansen på rekvisition av rektorerna vid såväl huvudstadens allmänna läroverk som de högre flickskolor, vilka erhålla bidrag från Stockholms stad, tillhandahåller frikort intill ett antal av högst 500, gällande under läroverkens sommarferier, att, mot sådana villkor och ordningsregler, som i föregående moment omnämnas, utdelas bland välartade lärjungar vid läroverken; 5) att Skansen under året, helst å lördagar, anordnar tio gottköpsdagar med en inträdesavgift av 10 öre och att av dessa åtta falla under månaderna maj—september; samt 6) att å Skansens s. k. folksöndagar — av vilka under sistnämnda månader minst sex böra anordnas — föräldrar jämte högst tre barn under 12 års ålder äga tillträde mot en sammanlagd avgift av 50 öre.

Anstalter för socialt arbete.

Centralförbundet för socialt arbete.

Stadens bidrag år 1914: 2,000 kr.

I syfte »att inom olika samhällslager söka väcka intresse för och sprida kunskap om sociala spörsmål för att därigenom medverka till lösningen av viktiga samhällsfrågor» sammanslöto sig år 1903 en del föreningar med socialt syfte till »centralförbundet för socialt arbete». Sitt mål söker förbundet vinna dels genom den år 1904 inrättade sociala upplysningsbyrån, som meddelar upplysningar om sociala förhållanden och företag i in- och utlandet samt lämnar råd och litteraturanvisningar för studiet av sociala frågor, dels genom sitt kostnadsfritt tillgängliga bibliotek, som numera omfattar 2,000 band, in- och utländsk uppslags- och speciallitteratur i sociala och kommunala frågor samt ett 110-tal tidskrifter, behandlande dessa ämnen på olika språk, dels slutligen genom föreläsningsverksamhet, utgivande av publikationer och av Social tidskrift, verkställda av utredningar och undersökningar, utbildningskurser för praktiskt socialt arbete, anordnande av kongresser rörande aktuella sociala spörsmål etc. Till förbundets upplysningsverksamhet hör också sociala utställningen, som öppnades i april 1906 och erbjuder rikhaltiga uppgifter om åtgärder på det sociala riketsområdet, åskådliggjorda med grafiska tabeller, fotografier, ritningar m. m.

Upplysningsbyrån och biblioteket, Lästmakaregatan 6, äro öppna alla vardagar 12—3, den sociala utställningen, Lästmakaregatan 6, 2 tr., tisdagar och torsdagar 12—2 e. m., onsdagar 1—4 e. m.

Stadens anslag utgår med 500 kr. till det av förbundet upprättade biblioteket, 500 kr. till föreläsningar och 1,000 kr. till den sociala utställningen under villkor, att densamma senast fr. o. m. den 1 oktober 1914 förläggas till lokal, som av drätselnämndens första avdelning provas för ändamålet lämplig.

Föreningen för arbetarskydd.

Stadens bidrag år 1914: 1,000 kr.

Föreningen har sedan maj månad 1906 haft anordnad en för allmänheten fritt tillgänglig utställning av en mångfald olikartade skyddsanordningar mot såväl olycksfall som ohälsa i arbete. I samband med utställningen anordnar föreningen föredrag för arbetare och förmän, varjämte föreningen utger en publikation »Arbetarskyddet». Utställningen, som är inrymd i huset Birgerjarlgatan 23, är tillgänglig för allmänheten söndagar och onsdagar kl. 1—3 e. m. samt lördagar 5—8 e. m. Föreningen åtnjuter i statsbidrag 4,000 kr.

Centralförbundets för nykterhets-Under- undervisning permanenta nykter-stödda hetsutställning i Stockholm. in- Stadens bidrag år 1914: 1,000 kr. stitu- tioner.

Centralförbundet för nykterhetsundervisning, som stiftades år 1901, är en för samtliga större nykterhetsällskap gemensam institution med syfte att verka för undervisning genom utbildande av föreläsare och talare, utgivande av en nykterhetstidskrift (»Tirfing») och spridande av nykterhetslitteratur etc. I april år 1906 öppnade förbundet tillsammans med bland andra centralförbundet för socialt arbete (jfr ovan) en permanent nykterhetsutställning, avsedd dels att klargöra alla de olika nykterhets-sällskapens arbete, dels genom en vetenskaplig avdelning med bl. a. grafiska tabeller över rusdrycksförbrukningen i Sverige jämförd med andra länders, alkoholens inverkan på människans olika förmögenheter etc. Med utställningen är nu förenat ett centralbibliotek, upptagande den viktigaste svenska och utländska litteraturen i alkoholfrågan. Utställningen och biblioteket äro inrymda i Tunnelgatan 19.

Nykterhetsföreningar.

Stadens hyresbidrag år 1914: högst
10,000 kr.

Bidraget utgår för år 1914 under samma villkor, som stadsfullmäktige den 21 december 1904 beslutat för år 1905, eller: 1) bidrag från detta anslag kan sökas av sådan nykterhetsorganisation eller självständig förening, som a) uteslutande arbetar för nykterhetens främjande, b) verkat i Stockholm minst tre år och c) har ett sammanlagt medlemsantal av minst 100; 2) bidrag utgår med högst tredjedelen av det hyresbelopp, sökanden genom kontrakt styrker sig erlägga för sammanträdeslokaler efter avdrag av sökanden tillkommande hyresinkomster av samma lokaler; 3) drätselnämndens första avdelning fördelar anslaget mellan de till bidrag berättigade organisationerna eller föreningarna. Där loger eller avdelningar av större organisation hava gemensam styrelse för Stockholm, tillkommer det denna styrelse att hos avdelningen begära och utbekomma det på organisationen belöpande bidrag och i enlighet med i mom. 2) angivna grunder detsamma mellan underlydande loger eller avdelningar fördela.

Restauranger, där rusdrycker ej serveras.

Stadens hyresbidrag år 1914: 12,000 kr.

Bidraget utgår för år 1914 under följande villkor: 1) bidrag får tilldelas endast aktiebolag eller annan rättsligen erkänd organisation, som

Understödda institutioner. genom sina regler, stadgar och räkenskaper visar sig arbeta endast i nykterhetens intresse och icke avser att bereda sina delägare eller medlemmar vinning utöver årlig ränta med högst fem procent å av dem tillskjutna kontanta medel och vilket bolag eller organisation anordnar sådana för allmänhetens avsedd restaurang, som anslaget avser: 2) bidrag tilldelas endast för i gång varande restaurang; 3) bidrag utgår med högst hälften av den för varje restaurang erlagda hyran.

Föreningen Hem för arbeterskor.

Stadens hyresbidrag år 1914: 2,000 kr.

För att i någon mån motverka inneboendesystemet och bereda billig och hemtrevlig bostad åt ensamstående arbeterskor från stadens fabriker, syateljörer o. s. v. bildades 1898 föreningen hem för arbeterskor, som samma år öppnade sitt första hem, Kungsholmsgatan 26 vilket tvenne gånger utvidgats och nu rymmer 36 hyresgäster. År 1901 inrättades ett andra hem i Åsögatan 79 som hösten 1910 flyttades till Katarina bangata 31 och ett tredje upprättades 1909; Vikingagatan 7 B. Föreningen bereder nu bostad åt 110 personer. Arbeterskorna betala i dessa hem en hyra av 7—10:50 kr. i månaden för delat möblerat och uppvärmt rum med linne och sängkläder, läkarvård och medicin samt få mot billig avgift tillaga sin mat i köken. I varje hem finnas samlingsrum, bibliotek, tidningar och smaskin till fritt begagnande. Föreningen anordnar kurser och samkväm för hyresgästerna samt bereder såväl dem som utom hemmen boende arbeterskor tillfälle till billig inackordering, 6 kr. i veckan, i ett sommarhem (fr. o. m. 1911 beläget vid Lövberga å Värmdön).

Bidraget utgår under förutsättning, att föreningen upprätthåller det med hjälp av detta anslag nyinrättade hemmet med minst 30 platser och att drätselnämndens första avdelning äger över föreningens verksamhet utöva den kontroll, avdelningen kan finna lämplig.

Arbetsstugorna i huvudstaden.

Stadens bidrag år 1914: 44,000 kr.

År 1887 upprättades på initiativ av fru A. Retzius, f. Hierta, den första arbetsstuga i huvudstaden (i Adolf Fredriks församling); sedan dess hava upprättats i allt 25 sådana stugor (den sista i Kungsholms församling), nästan alla med understöd av stiftelsen »Lars Hiertas minne». I dessa arbetsstugor lämnas åt fattiga barn i skolåldern (särskilt ur sådana hem, där båda föräldrarna äro ute i arbete) vård under deras fritid samt undervisning i slöjd och handarbeten och få barnen en måltid som lön för utförda arbeten, vilka försäljas. Antalet barn i Stockholms arbetsstugor utgör nu omkring 3,000 årligen. Varje arbetsstuga har sin

styrelse, som representeras i en för staden i sin helhet bildad centralkommitté. Stiftelsen »Lars Hiertas minne» utser årligen två revisorer av räkenskaperna.

Arbetsstugorna erhålla dessutom understöd av en del av Stockholms församlingar samt — för utsändande av feriebarn — från »barnens dag».

Liljeholmens arbetsstuga.

Stadens bidrag år 1914: 500 kr.

Arbetsstugan, som inrättades 1881 och står under särskild styrelse, har sedan 1898 åtnjutit understöd av Brännkyrka socken, de senaste åren med 500 kr. om året och mottager i förhyrd lokal i Årstadal i Liljeholmen barn från Liljeholmsområdet, vilka beredas sysselsättning på samma sätt som i arbetsstugorna i den övriga staden. Omkostnaderna, utöver vad kommunen bidrager, hava hittills bestritts genom frivilligt insamlade medel. Arbetsstugan är ännu icke representerad i centralkommittén för arbetsstugorna i huvudstaden.

Fru A. M. Hallströms arbetsstuga, Hälsingegatan 14 & 15.

Stadens bidrag år 1914: 500 kr.

Arbetsföreningarna inom huvudstaden.

Stadens bidrag år 1914: 4,000 kr.

Dessa välgörenhetsföreningar, som stå i samband med Stockholms allmänna skyddsförening, avse att bereda arbetsförtjänst åt fattiga kvinnor. Varje territoriell församling har sin arbetsförening. Föreningarna förfoga över betydliga tillgångar.

Skyddsvärnet.

Stadens bidrag år 1914: 4,000 kr.

Föreningen skyddsvärnet bildades år 1910 och ställdes i förbindelse med svenska fattigvårdsförbundet såsom dess avdelning för räddningsarbete. Föreningens ändamål är »att verka för främjandet av det allmänna och enskilda räddningsarbetet bland frigivna fångar, villkorligt dömda, lösdrivare, alkoholister, prostituerade och i liknande avseende hjälpbehövande». Detta sitt mål söker föreningen vinna genom anordnande av platsförmedling, anställande av förundersökningar i fråga om sådana häktade, som anses kunna ifrågakomma till villkorlig straffdom, samt räddningsarbete bland alkoholister, därvid samarbete äger rum med fängvårdsstyrelsen, centralföreningen till stöd för frigivna m. fl. institutioner, varjämte föreningen upprättat en skrivbyrå för bildade arbetslösa. Ledare av förbundets verksamhet är slotts pastor A. Wirén.

Stadens bidrag utgår under villkor, att i föreningens räkenskaper noga skiljes på kostna-

derna för de olika verksamhetsgrenarna samt att till drätselnämndens första avdelning avlämnas styrelse- och revisionsberättelser över föreningens verksamhet.

För år 1914 har föreningen av staten beviljats ett understöd av 12,000 kr.

Stockholms stadsmissions arbetshem.

Stadens bidrag år 1914: 1,500 kr.

I detta hem, som inrättades år 1888, mottagas hem- och arbetslösa personer och sysselsätts med vedhuggning och dylikt. Företrädare givnes frigivna fångar. Jämte viss kontant avlöning erhålles å hemmet kost, logi och kläder. Hemmet emottager, i mån av arbetstillgång, även arbetslösa, som bo utom hemmet, som då, om de så önska, erhålla kost å hemmet. Högst 30 män kunna samtidigt mottagas å hemmet.

Stadens bidrag utgår under villkor, att å hemmet endast emottagas personer, som äro i staden mantals- och skattskrivna, att förarbetning av ved vid hemmet drivs endast med handkraft och att anstaltens verksamhet övervakas på det sätt, fattigvårdsnämnden bestämmer.

Hemmet åtnjuter understöd av fångvårdsstyrelsen.

Centralstyrelsen för Stockholms skollovskolonier.

Stadens bidrag år 1914: 10,000 kr. jämte 2,000 kr. till inspektion av kolonierna.

Denna styrelse, som bildades år 1885, har till uppgift att organisera verksamheten för Stockholms skollovskolonier och består av representanter för de elva olika lokalaföreningarnas och den år 1899 bildade fjällkoloniföreningens styrelser.

Kolonierna erhålla dessutom bidrag från samtliga territoriella församlingar med varierande belopp, anslag från »barnens dags förening», räntemedel från donationsfonden »Elin Hirschs minne» (en fond å 500,000 kr.) samt gåvor.

Hjälpklassernas skyddsförening.

Stadens bidrag år 1914: 2,800 kr.

Hjälpklassernas skyddsförening, som bildats i ändamål att vårda sig om lärjungarna i Stockholms folkskolors hjälpklasser, arrangerar av lantegendomsnämnden frälselägenheten Lillsjönäs i Bromma socken och har där inrättat en arbetskoloni för vissa av hjälpklassernas lärjungar. Understödet utgår till hyra för detta skyddshem — 2,800 kr. — under villkor, att föreningens verksamhet ställes under av Stockholms folkskoleledirektion anordnad inspektion samt att föreningen vid det avsedda hemmet till kostnadsfri undervisning och vård under den tid, stadens anslag avser, mottager minst sju barn, som av direktionen utses.

Föreningen åtnjuter dessutom anslag av vissa församlingar. Detta anslag utgår emellertid endast till av föreningen anordnade skollovskolonier.

Tidningen De blindas veckoblad. Understödda institutioner.

Stadens bidrag år 1914: 300 kr.

Denna tidning, som utgivits från år 1894, tryckes med upphöjd stil, den s. k. Brailleska punktskriften. Tidningen åtnjuter understöd av staten och samtliga landsting och städer, som icke deltaga i landsting samt lämnas gratis till alla läskunniga blinda inom de anslagsbeviljande områdena, som önska erhålla den.

Röda korsets kvinnokommitté.

Stadens bidrag år 1914: 600 kr.

Anslaget utgår till frivilligt arbete för röda korset vid stadens folkskolor. De förfärdigade sjukvårdsploggen få användas bl. a. för skollovskolonierna. Rödakorsarbete är nu infört i Engelbrekts, Johannes, Kungsholmens, Katarina norra samt Maria folkskolor.

Sjukvårdsanstalter.

Kronprinsessan Lovisas vårdanstalt för sjuka barn.

Stadens bidrag år 1914: högst 26,400 kr.

Stadens bidrag till kronprinsessan Lovisas vårdanstalt för sjuka barn samt till medicinsk och kirurgisk poliklinik därstädes utgår jämlikt stadsfullmäktiges beslut den 7 december 1900 under villkor: att minst 78 sängar, därav minst 8 för barn under 2 år, upplätas för medelösa sjuka barn från Stockholms kommun; att minst 20 sängar upplätas för betalande sjuka från staden mot en avgift icke överstigande den, som för vård i allmänt rum erlagges å kommunens egna sjukhus; att hälsovårdsnämnden må insätta en ledamot i styrelsen och utse en revisor; samt att läkaren dagligen lämnar nämnden meddelande om beläggningen.

Barnsjukhuset Samariten.

Stadens bidrag år 1914: högst 20,000 kr.

Anslaget utgår under villkor, att hälsovårdsnämnden får insätta en ledamot i sjukhusets styrelse och utse en revisor.

Polikliniker.

Stadens bidrag år 1914: 37,275 kr.

Stadens bidrag till serafimerlasarettets poliklinik: 20,800 kr.

Stadens bidrag till diakonissjukhusets poliklinik: 3,000 kr.

Stadens bidrag till polikliniken vid Riddaregatan (polikliniken å Östermalm): 4,800 kr.

Understödda institutioner. Stadens bidrag till polikliniken vid Kungsgatan (karolinska institutets poliklinik): 4,175 kr. Stadens bidrag till polikliniken vid Stora Badstugatan (polikliniken å Normalm): 1,500 kr. Stadens bidrag till vanföreanstalten i Stockholm: 1,500 kr. (se vidare sid. 81). Stadens bidrag till tandläkarinstitutets poliklinik: 1,500 kr.

Dessutom underhåller staden fullständigt polikliniken å Södermalm (vid Folkungagatan) samt polikliniker vid sjukhusen; (se under hälsovårdsnämnden sid. 81).

Vård av fattiga sjuka i hemmen.

Stadens bidrag år 1914: 12,500 kr.

Bidraget utgår från fattigvårdsnämnden för vård i hemmen av fattiga sjuka genom skolade, under läkares överinseende stående sköterskor och fördelas mellan »föreningen för sjukvård hos fattiga i Kungsholms församling» (3,000 kr.), »föreningen för sjukvård hos fattiga på Östermalm» (2,500 kr.), »föreningen för sjukvård hos fattiga sjuka inom Maria församling» (3,000 kr.) samt »Katarina sjukvårdsförening» (3,500 kr.).

Bidrag lämnas dessutom dessa föreningar från vederbörande församlingar dels med kontanta belopp dels genom avlöande av föreningarnas sjuksköterskor. Föreningen »sjukvård i fattiga hem», med verksamhetsområde i Jakobs, Johannes, Adolf Fredriks, Gustav Vasa och Matteus församlingar åtnjuter understöd av Jakobs och Johannes församlingar.

Anstalter för fattigvård och barnavård, skyddshem etc.

Föreningen för välgörenhetens ordnande.

Registerbyrån för understöd och pensioner: St. Nygatan 41, St.

Stadens bidrag år 1914: till uppehållande av registerbyrån 3,000 kr.: till utgivande av ny upplaga av »F. V. O:s handbok för fattigvårdsintresserade» 3,000 kr.

Registerbyrån, som öppnades den 1 juli 1911 i av F. V. O. upplåten lokal, har till ändamål att underlätta ett ordnat samarbete mellan den kommunala fattigvården, välgörenhet utövande institutioner, pensionskassor och fonder m. fl. samt enskilda personer. I detta syfte har enligt amerikanska kortsystemet upplagts ett för kommunala fattigvården och anslutna understödsföreningar gemensamt register över pensionärer och understödstagare.

Med anledning av stadsfullmäktiges beslut den 21 december 1910 överlämnade fattigvårds-

nämnden den 1 juli 1911 det hos nämnden förda pensionsregistret, den s. k. liggaren, samt åtog sig, att på framställning från byrån tillhandagå med upplysningar, som äro erforderliga för byråns verksamhet, på villkor, att registret hålles för fattigvårdsnämnden tillgängligt och att nämnden finge tillsätta en revisor för granskning av byråns verksamhet.

Anslutna föreningar m. fl. lämna registerbyrån regelbundna uppgifter om beviljade understöd och få i utbyte från byrån upplysningar om pensionärer och understödstagare, som där finnas antecknade.

Sökande av pensioner och understöd erhålla på begäran utdrag eller bevis enligt registret, så vitt det angår.

Förteckning över och redogörelse för kommunala och enskilda anstalter, föreningar, fonder och stiftelser finnas i den av F. V. O. 1914 utgivna andra upplagan av »F. V. O:s handbok för fattigvårdsintresserade», till vilken stadsfullmäktige beviljat ett anslag för en gång av 3,000 kr.

Svenska fattigvårdsförbundets barnavårdsbyrå.

Stadens bidrag år 1914: 3,000 kr.

Byrån har till uppgift att beivra vanvård av barn, dels genom att själv ingripa, dels genom att föranstalta om, att de fall, som rätteligen höra under viss, redan existerande myndighet, verkligen komma under denna myndighets behandling, att söka förekomma vanvård, särskilt av späda barn, genom att på olika sätt söka uppmåna och tillhålla deras föräldrar att göra sin plikt, att främja barnavård och modersskydd samt slutligen att söka åstadkomma samarbete mellan enskilda och offentliga barnavårdsföretag. Byråns expedition är belägen Korshamnstorg 51 St.

Stadens bidrag utgår under villkor, att medlen användas till understöd åt skyddslingar med hemortsrätt i Stockholm i enlighet med de för barnavårdsbyrån gällande grunder för understöds beviljande och att uppgifter om tilldelande av sådana understöd lämnas till fattigvårdsnämnden enligt av denna utfärdade bestämmelser.

Prins Carls uppfostringsinrättning för fattiga barn.

Stadens bidrag år 1914: 4,750 kr.

Av bidraget utgå 750 kr. på grund av upplåtelse till dåvarande stadsnämnden (1851) av egendomen n:r 5 i kv. Hästen.

Denna inrättning tillkom år 1832 för medel, insamlade år 1830 vid en jubelfest till minne av kristendomens införande i Sverige. År 1851 övertog staden en av anstaltens bägge avdelningar, nämligen »förbättringsavdelningen». Den andra afdelningen, den egentliga uppfostringsanstalten, som till en början varit inrymd i det

hus, där Maria sjukhus nu är inrymt, flyttades år 1861 till Gälön i Osterhanninge socken.

Vid inrättningen vårdas cirka 90 barn, vilka i regeln emottagas i åldern 4—8 år och få kvarstanna tills de konfirmerats; för de flesta erläggas en årsavgift av 75 kr. Inrättningens angelägenheter handhavas av en överstyrelse med 40 principaler och en styrelse av 4 sjuvskrivna och 14 valda ledamöter. Överståhållaren är sjuvskrivnen ordförande i båda korporationerna.

Sällskapet »De gamlas vänner».

Stadens bidrag år 1914: 1,485 kr.

Sällskapet har till ändamål att mot billig avgift bereda ett ålderdomshem för obemedlade eller mindre bemedlade fruntimmer, tillhörande den s. k. bildade klassen. I det av sällskapet uppförda »Hemmet för gamla» vid Enskede finnes plats för 80 pensionärer, dels hyresgäster, dels betalande helpensionärer och dels fripensionärer.

Stadens bidrag utgår såsom årlig avgäld för upplåtelse av tomten vid Enskede.

Diakonissanstaltens skyddshem och barnhem.

Stadens bidrag år 1914: 3,810 kr.

Diakonissanstalten, som öppnades sommaren 1851 och 1862 flyttades till Ersta vid Saltsjön, är anlagd efter mönster av Europas första diakonissanstalt, grundad 1836 i Kaiserwerth, och har till första uppgift att utbilda diakonissor, dugliga för sjukvårds- och främst fattigvårdsarbete i församlingarna. Vid Ersta har anstalten under åren grundat sjukhus, sjukhem, ålderdomshem för uttjänta diakonissor, en hushållsskola för utbildning av tjänarinnor samt ett *barnhem*, till vilket staden bidrager med 1,310 kr. Anstaltens *skyddshem* (stadens bidrag: 2,500 kr.) har flyttats ut till landet (till egendomen Sjötorp i Huddinge socken); vid skyddshemmet intagas unga flickor, vilkas hem och omständigheter ingiva farhågor eller som redan börjat på lastens bana.

Hemmet »Fristad».

Stadens bidrag år 1914: högst 3,500 kr.

Vid detta hem, som står under diakonissanstaltens överinseende, mottagas unga »fallna» kvinnor (i allmänhet ej över 25 år) för att fostras till dugliga samhällsmedlemmar. Hemmet, som är beläget i Bromsten, har plats för 42 kvinnor.

Stadens bidrag utgår med 350 kr. för varje Stockholms kommun tillhörande där intagen kvinna, dock ej över 3,500 kr.

Hemmet åtnjuter dessutom anslag från fångvårdsstyrelsen.

Elsa Borgs skyddshem och Understödda in-

Stadens bidrag år 1914: 5,500 kr.

För att söka avhjälpa den skriande nöden i trakterna av Vita bergen beslöt några kristligt sinnade personer där anlägga efter mönster från London ett s. k. bibelkvinnohem, som, inköpt för ändamålet, hösten 1876 övertogs av Elsa Borg. Utom bibelkvinnohemmet har denna anstalt med dess filial, det s. k. missionshemmet, ett *skyddshem* samt fyra *barnhem*. Skyddshemmet, Värmdögatan 53, som har plats för 20 personer, mottager utan avgift yngre kvinnor (prostituerade och därmed likställda), som behöva hjälp och vård. Barnhemmet nr 1 är beläget i Stockholm, Bondegatan 36, barnhemmen nr 2 och 4 vid Edesta, adr. Mölnbo, och barnhemmet »Alphyddan» invid Mölnbo station, alla i Vårdinge socken, Mölnbo. Hemmen ha 16 platser vardera. Barnen skola vid intagning vara 2—10 år och få stanna till 17 å 18 år, merendels utan avgift.

Frälsningsarméns räddningshem, Grevturegatan 60.

Stadens bidrag år 1914: 1,000 kr.

Hemmet, som har plats för 26 personer, mottager prostituerade och andra sedligt förkomna kvinnor, som självmant anmäla sig. Genomsnittstiden för vistelsen vid hemmet kan sättas till ett år. Kvinnorna sysselsätts med sömnad, vävnad, trikåstickning m. m.

Vita bandets upptagningshem, Karlbergsvägen 42.

Stadens bidrag år 1914: 2,000 kr.

Hemmet, som har plats för 8 personer, upprättades år 1908 och mottager tillfälligt kvinnor, som behöva skydd och hjälp. De stanna i regel ej mer än några veckor, under vilken tid de söka arbete eller inkomma å räddningshem. Hemmet står i förbindelse med straffanstalten i Norrköping och de olika räddningshemmen samt åtnjuter understöd av fångvårdsstyrelsen.

Nattasylen för kvinnor.

Stadens bidrag år 1914: 750 kr.

Asylen, som har 16—20 platser, är belägen Artillerigatan 11 och mottager hemlösa kvinnor mot en avgift av 25 öre per natt. Asylen hålles öppen under tiden 1 sept.—1 juni. Verksamheten upprätthålles genom en förening.

Föreningen Barnavärn.

Stadens bidrag år 1914: 900 kr.

Anstalten, som är belägen i eget hus, å av staden upplåten tomt, vid Ingemarsgatan, nr

Understödda in-stitutioner. 12, mottager på eftermiddagarna 30 gossar, som få middag och aftenmåltid samt slöjd-undervisning avgiftsfritt. Under sommaren förskaffas gossarna ett par månaders lantvistelse och efter slutad skolgång anvisas dem så vitt möjligt platser. Föreningen åtnjuter dessutom anslag från ett flertal församlingar.

S:t Stefans barnavärn.

Stadens bidrag år 1914: 400 kr.

Anstalten, med plats för 20 barn, är belägen Frejgatan 25 och omhändertager tillfälligt (i främsta rummet inom norra delen av Johannes församling), kring S:t Stefans kapell, ur fattiga familjer barn, som sakna vård och tillsyn i sina hem — då föräldrarna äro ute på arbete — för att låta dem komma under kristligt inflytande och bibringa dem håg för nyttigt arbete. Föreningen åtnjuter dessutom anslag ur Danellii fond, å 5,000 kr., samt den av Johannes församlings kyrkoråd förvaltade fonden »Hovpredikant Wissnells minne, 4,010 kr.

Föreningen för bistånd åt lytta och vanföra.

Stadens bidrag år 1914: 1,200 kr.

Föreningen, stiftad år 1891, har till ändamål »att bistå obemedlade lytta och vanföra, men andligt normala personer, företrädesvis barn och yngre individer, på sätt som bäst är ägnat att lindra vanförheten och dess följder». Föreningen utövar sin verksamhet i arbetsskolan och hemmet för lytta och vanföra, sedan år 1901 belägna i eget hus, Grevturegatan 59, samt från den 1 oktober 1910 även i en ortopedisk poliklinik för obemedlade, i främsta rummet barn, i huset Sturegatan 62. I skolan är högsta antalet elever 50; i hemmet finnas platser för 9 kvinnliga och 15 manliga elever.

Föreningen Margaretahemmet.

Stadens bidrag år 1914: 2,000 kr.

Föreningen bildades år 1892 för vård av fallandesjuka, sinnesslöa barn. Vårdanstalten, som är belägen vid Åkeshov i Bromma, kan mottaga ca: 12 skolelever och 22 obildbara barn.

Kronprinsessan Margaretas vårdanstalt för tuberkulösa barn.

Stadens bidrag år 1914: 750 kr.

Vårdanstalten, som tillkommit huvudsakligen genom inkomsterna av ett större industri-loteri och försäljning av »1 maj-blomman», är belägen i Tjárnans by, Hedemora socken, 3 km. från Kullsvedens station å Södra Dalarnes järnväg och lämnar plats för 78 barn. Ansökan om plats å anstalten ingives å »Upplysnings- och

understödsbyråerna för tuberkulossjuka» (se sid. 83). Anstalten erhö1 1913 av en okänd givare en donation å 100,000 kr.

Föreningen S. de C.

Stadens bidrag år 1914: 2,000 kr.

Anslaget utgår till föreningens *barnsjukhem*, som, beläget i Stadshagen, har plats för 24 fattiga barn.

Frälsningsarméns hem för ogifta mödrar med späda barn vid Skogsbo.

Stadens bidrag år 1914: 2,500 kr.

Hemmet, beläget invid Sundbyberg, har plats för 25 mödrar med barn samt för 15 blivande mödrar. Mödrarna få stanna i hemmet med sina barn, så länge dessa ammas, men kunna, om de så önska, lämna detsamma för. De intagna, som icke erlagga någon avgift, utföra inom hemmet förekommande göromål samt deltaga i förfärdigande av arbeten, avsedda till försäljning.

Tomta barnhem.

Stadens bidrag år 1914: 500 kr.

Detta hem, som är upprättat av svenska fattigvårdsförbundets barnavårdsavdelning, har till ändamål ått tillfälligt omhändertaga sådana barn, som visa sig vara i behov av vård. Hemmet, som är beläget vid Svalnäs, Djursholm, kan mottaga högst 12 barn.

Stiftelsen Småbarnshem, förenad med svenska fattigvårdsförbundet.

Stadens bidrag år 1914: 4,000 kr.

Denna stiftelse har upprättat tvne småbarnshem, ett i Djursholm och ett i Stockholm i Brännkyrkagatan 114. Hemmet vid Auravägen i Djursholm mottager kvinnor med späda barn, som de själva amma (helst förstföderskor). Sedan modern efter anningstidens slut lämnat hemmet, får barnet stanna, tills det uppnått två års ålder mot en mindre månatlig fosterlön, som erlagges av modern. Plats finnes för 14 mödrar och 28 barn. Vid hemmet lämnas undervisning i matlagning av utbildad skolkösklärarinna. Mödrarna utföra inom hemmet förekommande arbete, amma och sköta sitt eget samt vårda dessutom ett annat barn. Fattigvårdsnämnden disponerar 5 av hemmets platser och erlagger härför 1,75 kr. pr mor och barn och 1,25 kr. för ensamt barn, allt för dag.

Hemmet vid Brännkyrkagatan, som uppförts å staden tillhörig tomt och öppnades år 1911, har plats för 6 mödrar och 12 barn.

Stadens bidrag utgår med 3,000 kr. till hemmet i Djursholm och med 1,000 kr. till hemmet i Stockholm.

Mjölkdroppen.

Stadens bidrag år 1914: 15,000 kr.

År 1901 började i Stockholm den första »mjölkdroppen» sin verksamhet, som till en början uppehölls av några intresserade personer men sedermera övertogs av en förening. Föreningen, som bildades år 1903, har till uppgift »att åt späda barn i Stockholm, vilka härutav äro i behov, bereda tillfälle till erhållande av lämplig näring». Detta sitt syfte vill föreningen nå genom tillhandahållande av för späda barn passande mjölkblandningar under uppmärksammande av digivningens bibehållande så vitt möjligt. Föreningen har fem olika lokalavdelningar: en för Katarina församling (fr. 1901), en för Adolf Fredriks församling och övre Norrmalm (fr. 1904), en för Östermalm (fr. 1905), en för Kungsholmen (fr. 1906) och en för Jakobs och Johannes församlingar (fr. 1910).

Stadens bidrag är avsett till understödning av digivande mödrar i syfte att mer än hittills söka bereda fattiga mödrar möjlighet att själva kunna amma sina barn.

Mjölkdropparna erhålla understöd av församlingarna med varierande belopp samt av de olika församlingarnas fattigvårdsstyrelser.

Föreningen Maria mjölkdroppe.

Stadens bidrag år 1914: 1,000 kr.

Mjölkdroppen, belägen S:t Paulsgatan 37, har till ändamål dels att genom stöd och råd åt mödrarna bevara digivningen i största möjliga utsträckning, dels, där digivning ej kan förekomma, tillhandahålla lämpliga mjölkblandningar; denna verksamhet understödes av församlingens fattigvårdsstyrelse. Här omnämnda bidrag utgår till en med anstalten förenad »moders- och spädbarnsklinik». Dessutom har föreningen anslag från Maria fattigvårdsstyrelse.

Maria spädbarnskrubba.¹⁾

Stadens bidrag år 1914: 1,200 kr.

Maria spädbarnskrubba, Brännkyrkagatan 102, mottager mot en dagavgift av 25 öre barn under två år till lämplig vård under dagen, då deras mödrar äro tvungna att arbeta utom hemmet. Krubban har plats för 8 barn.

¹⁾ Utom denna barnkrubba, som erhåller anslag direkt från fattigvårdsnämnden understödjas även en del andra barnkrubbor genom anslag från resp. församlingars fattigvårdsstyrelser, så är förhållandet med *Engelbrekts barnkrubba*, Valhallavägen 102, *Katarina västra barnkrubba*, Blekingegatan 22 samt *Adolf Fredriks barnkrubba*, Norrtullsgatan 7 (understödd av Adolf Fredriks, Gustav Vasa och Matteus församlingars fattigvårdsstyrelser).

Till den i samband med spädbarnskrubban stående Maria västra barnkrubba utgår dessutom anslag från församlingens fattigvårdsstyrelse.

Understödda institutioner.

Gröndals slumstation.

Stadens bidrag år 1914: 500 kr.

Frälsningsarméns slumstation vid Gröndal, som öppnades år 1908, har till ändamål att bispjunga fattiga och sjuka. En mindre stuga i närheten av ångslupsbyggnan har sedan stationens inrättande varit fritt upplåten för verksamheten, vilken upprätthålles dels med frivilliga bidrag av allmänheten och dels från och med år 1912 med kommunalt understöd av dåvarande Brännkyrka socken.

Frälsningsarméns barnhärberge,

»Lillstugan», vid Sundbyberg.

Stadens bidrag år 1914: 900 kr.

Barnhärbergets ändamål är att tillfälligt hysa barn i åldern 1—7 år, tills förhållandena för dessa kunna på ett tillfredsställande sätt ordnas. Plats finnes för 25 barn. Avgiften utgör 10 kr. för månad; för särskilt nödställda kan nedsättning beviljas.

Föreningen Barnavårdsskolan.

Stadens bidrag år 1914: 900 kr.

Föreningen har upprättat en barnavårdsskola i egendomen Grevturegatan 44, som samtidigt mottager 5 å 6 elever från folkskolan till 9 veckors undervisning i barnavård.

Fröken Alma Hedins lek- och arbetsskola i stiftelsen Wilhelm Govenii minne.

Stadens bidrag år 1914: 1,000 kr.

Skolan, som började sin verksamhet hösten 1908 i stiftelsen Wilhelm Govenii minnes året förut färdiga första bostadshus, Prästgårdsgatan 48, mottager endast barn från i bostadshuset bosatta familjer. Av dessa barn, inalles c:a 200, sysselsätts ungefär 125, vardera omkring 6 timmar pr vecka, de mindre barnen om förmiddagarna i kindergården, de äldre om eftermiddagarna, gossarna med slöjd, flickorna med sömnad.

Frimurarbarnhuset.

Stadens bidrag år 1914: 90 kr.

Genom beslut av den 23 juli 1777 bestämde Stockholms magistrat att, så länge frimurarbarnhusinrättningen ägde bestånd, alla år av de under magistratens enskilda disposition stående

Understödda in-stitutioner. medel giva 60 rdr specie till nämnda barnhus. Detta anslag utbetalades sedermera årligen av stadens drätsel förvaltning till och med år 1865, efter vilken tid det av drättselnämnden indrogs. På framställning av barnhusets direktion beslöt stadsfullmäktige den 1 februari 1871, att detta anslag skulle för år 1866 och följande år tills vidare utgå från fattigvårdsnämnden till frimurarbarnhuset med 90 rdr om året.

Idrottsföreningar m. m.

Sveriges centralförening för idrottens befrämjande.

Stadens bidrag för år 1914: 10,000 kr.

Anslaget är beviljat till arrende och skötsel av Östermalms idrottsplats och utgår under förutsättning, att skolungdomen från såväl allmänna läroverk som folkskolor efter anmälan av vederbörande rektor eller överlärare äger dels disponera en av idrottsplanerna alla vardagar hela dagen samt ytterligare en under tvenne vardagar i veckan hela dagen d. v. s. även efter kl. 5 e. m., dels och under övriga fyra vardagar i veckan företräde att begagna ytterligare en idrottsplan intill kl. 5 e. m. samt, att om så skulle erfordras, styrelsen skall, i den mån det låter sig göra med hänsyn till idrottsplatsens begagnande även av andra än skoiungdomen, åt densamma upplåta även en tredje idrottsplan vardagar intill kl. 5 e. m., varjämte styrelsen är skyldig att under vintern 1913—1914 inom idrottsplatsen anordna och underhålla skridskobana för uteslutande begagnande av skolbarnen vid Jakobs, Hedvig Eleonora, Oscars och Engelbrekts församlingars samt Djurgårdens och Värtans folkskolor.

Upprätthållande av skridskobanor.

Stadens bidrag år 1914: högst 4,800 kr.

Anslaget fördelas av drättselnämndens första avdelning enligt vissa av densamma i statförslaget för år 1914 uppgjorda grunder (bubih. 1913 nr 102 D, sid. 38).

Skytteföreningar.

Stadens bidrag år 1914: 7,700 kr.

Till underhåll av skjutbanor m. m. utgår bidrag till Stockholms skarpskytteförening, Kungsholms skyttegille, Östermalms skytteförening, Stockholms amatörförenings skytteavdelning, Katarina, Södermalms—Liljeholmens skytteföreningar, skolungdomens i Stockholm skytteförening och Centralskytteföreningen i Stockholm samt bidrag till Stockholms skytteförbund till anordnande av övning och täflan i figur- och fältskjutning.

Bidrag utgår till de särskilda föreningar, för vilka anslag i stat upptagas, med 1,25 kr. för

varje sådan förening tillhörande skytt, som under övningar lossat 50 protokollsförda skott och sålunda gjort sig berättigad till statsunderstöd, samt till Stockholms och Stockholms läns skytteförbund med 35 öre för varje så kvalificerad skytt. För bidragen, som utbetalas till de respektive skytteförbunden och av dessa tillställas respektive skytteföreningar, gäller för övrigt såsom villkor, att redogörelse för deras användning skall årligen avlämnas till stadsfullmäktige.

Stockholms allmänna (föret »Kulturella ungdomsrörelsens») gymnastikavdelningar.

Stadens bidrag år 1914: 8,700 kr.

Denna organisation strävar att göra den lingska gymnastiken tillgänglig särskilt för de mindre bemedlade invånarna och anordnas kurser även för barn, som nyss slutat folkskolan. Bidraget utgår under villkor, att styrelsen under vår- och höstterminerna 1914 anordnar minst följande antal gymnastikkurser: 17 avdelningar för vuxna, var och en med två övningar i veckan; 7 avdelningar för vuxna, var och en med sex övningar i veckan och 14 avdelningar för barn med var och en två övningar i veckan; ävensom att styrelsen vid vardera terminens slut till drättselnämndens första avdelning avlämnar redogörelse över verksamheten och kostnaderna därför under den gångna terminen.

Sjukkassor.

Stadens bidrag (till förvaltningskostnader) år 1914: 72,000 kr.

Bidrag av detta anslag utgår för i Stockholm mantalsskrivna medlemmar av sjukkassor enligt följande grunder:

A.) För sjukkassa, som registrerats enligt lagen den 4 juli 1910: med 15 öre för varje sjukdag, söndagar oräknade, för vilken, under år 1913 kassan utbetalat kontant sjukhjälp med minst 90 öre per dag eller vård å sjukhus av kassan bekostats, dock med iakttagande att ersättning för året för sjukkassa icke understiger 30 öre eller överstiger 1,20 kr., beräknat för varje i Stockholm i januari 1913 mantalsskriven medlem; allt i övrigt med iakttagande i tillämpliga delar av de föreskrifter och villkor, som upptagas under A. i kungl. maj:ts kungörelse den 4 juli 1910 angående statsbidrag åt sjukkassor.

B.) För sjukkassa och fortsättningskassa registrerad enligt 1891 års lag, som erhållit statsbidrag för det år kommunalt bidrag begäres i förhållande till det antal avgiftspliktiga i Stockholm mantalsskrivna medlemmar, sjukkassan under nästföregående år städe haft, med 50 öre för varje medlem under följande villkor: a) att sjukkassan under nästförtgångna år haft egna inkomster, minst uppgående till sammanlagda

beloppet av statsanslaget och det från stadskassan begärda bidraget; b) att sjukkassans medlemsavgifter icke nedsätts under det belopp, med vilket dessa avgifter utgått år 1908; c) att skriftlig ansökan om kommunalt bidrag, åtföljd av de handlingar, sjukkassan har att för sådant ändamål åberopa, ingives till drätselnämndens första avdelning; d) att sjukkassan till drätselnämndens första avdelning avlämnar ett exemplar av kassans stadgar ävensom årligen ett exemplar i tryck eller avskrift av den under året avgivna revisionsberättelsen; samt e) att sjukkassan skall vara underkastad den kontroll, som drätselnämndens första avdelning anser med avseende på den av staden lämnade förmånen erforderlig.

Änke- och pupillkassan vid stadens ämbetsverk.

Stadens bidrag år 1914: 38,795 kr.

Däruv bidrag till kassan för femårsperioden 1913—1917 37,295 kr.

Tillägg, angående ersättningar för underhåll och vård m. m. vid diverse anstalter.

Hälso- och sjukvård.

Kungl. serafimerlasarettet . . . kr. 115,000: —
Diakonissanstalten . . . . . » 36,000: —

Transport kr. 151,000: —

	Transport kr. 151,000: —	Understödda institutioner.
Sjukvård åt späda barn . . . . . »	8,000: —	
Medellösa vård å lungots- och skrofulosanatorier (utöver jubileumsfondens avkastning, för år 1914 beräknad till 16,000 kr.) . . . . . »	91,000: —	
Medellösa sjukas vistelse vid brunns- och badorter . . . . . »	7,500: —	
Sjukvårdsersättningar till främmande kommuner . . . . . »	300: —	
Till barnmorskor för fattigförlösningar i hemmen . . . . . »	12,000: —	
Hospitalsavgifter . . . . . »	75,000: —	
Sjukvårdsersättningar till främmande kommuner . . . . . »	2,800: —	
	<hr/> Kr 347,600: —	

Fattigvård.

Inlösen av fattiga barn å allmänna barnhuset . . . . . kr.	50,000: —
Ersättning till fattigvårdssamhället utom Stockholm för lämnad vård åt fattiga tillhörande Stockholms kommun »	35,000: —
Fattigas försändande till deras hemorter . . . . . »	1,500: —
	<hr/> Kr. 86,500: —
Inalles kr.	434,100: —

